

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

เรื่อง

การแก้ไขข้อขัดแย้งและการรักษาคุณภาพระหว่าง
ความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติ :
ศึกษาเฉพาะกรณี แรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย
พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นายชัยวัฒน์ ลิ้มลิขิตระ

บยป2
.๗63
2554

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
ตรนักรบริหารการยุติธรรมทางปกครองระดับสูง รุ่นที่ ๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลปกครอง

ห้องสมุดกฎหมายมหาชน
ศาลปกครอง

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

เรื่อง

การแก้ไขข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่าง
ความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติ :
ศึกษาเฉพาะกรณี แรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย
พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นายชัยวัฒน์ ลิ้มปวีรณระ

หลักสูตรนักบริหารการยุติธรรมทางปกครองระดับสูง รุ่นที่ ๒

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

เอกสารฉบับนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้ศึกษา

วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง
สำนักงานศาลปกครอง

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

เรื่อง

การแก้ไขข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่าง
ความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติ :
ศึกษาเฉพาะกรณี แรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย
พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

โดย

นายชัยวัฒน์ ลิ้มปีวรรณะ

เอกสารนี้ได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอต่อที่ประชุมผู้เข้าอบรม
หลักสูตรนักบริหารการยุติธรรมทางปกครองระดับสูง รุ่นที่ ๒

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติแล้ว

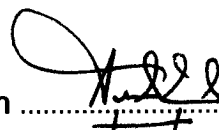
เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

กรรมการที่ปรึกษา

(นายธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์)

กรรมการที่ปรึกษา

(นายสุรพันธ์ บุรานนท์)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เกิดขึ้นนี้มาจากมูลเหตุของการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรมและการบริการของไทย มีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นเป็นลำดับตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ความต้องการทางด้านแรงงานมีปริมาณเพิ่มตามไปด้วย และสิ่งที่ตามมา ก็คือ เกิดการจ้างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้น เป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์ถึงจำนวนแรงงานที่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการอย่างลึกแล้ว พบว่าแรงงานที่หลั่งไหลเข้าสู่ภาคการผลิตข้างต้น มิได้เป็นแรงงาน สัญชาติไทยทั้งหมด กล่าวคือ มีแรงงานจำนวนมากที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย แต่กลับเป็นแรงงาน ที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ฯลฯ ที่มารับจ้างทำงานในประเทศไทย โดยส่วนมากมักจะเข้ามาค้าแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมประมงทะเล การก่อสร้าง งานแม่บ้าน งานเกษตร บริการงานเสิร์ฟ จนถึงหมอนวดแผนโบราณ ซึ่งข้อมูลล่าสุดจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับแรงงานต่างด้าวในกระทรวงแรงงาน ระบุว่า ปัจจุบันแรงงานต่างด้าวที่มาลงทะเบียนมีประมาณ ๗ แสนกว่าคน ในขณะที่แรงงานที่เข้ามาจริง ๆ นั้น อาจมีมากกว่า ๑ ล้านคน โดยส่วนต่างที่เกิดขึ้น มานั้นมักเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมายเกือบทั้งสิ้น

ปัญหาที่มาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่มาโดยถูกต้อง และลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย มีแนวโน้มทั้งด้านปริมาณและความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้แรงงานที่เพิ่มขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ

จังหวัดกาญจนบุรี มีความต้องการแรงงานทั้งภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และงานบริการ ต่าง ๆ จำนวนมาก ในขณะที่ไม่สามารถหาแรงงานภายในประเทศได้ตามความต้องการ จึง จำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวแทน โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่า เนื่องจากแรงงานพม่ามีความ อดทนไม่เลือกงาน ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องของสวัสดิการมากมายและไม่จ่ายค่าแรงตามที่ กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนไปในตัว แต่การนำเข้าแรงงานต่างด้าวดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะทางการสาธารณสุขแห่งสหภาพพม่า ไม่เปิดจุดผ่านแดน เป็นเหตุให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับจังหวัด กาญจนบุรี มีแนวเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย จึงเป็นช่องทาง ลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในแต่ละปีประมาณ ๓๐,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ คน

การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาคุณภาพ ระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญทั้งภาครัฐและเอกชนต้องร่วมมือเพื่อหาแนวทางแก้ไข ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ

การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาเห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่น่าจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การควบคุมและบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดให้เป็นระบบ ให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมายเข้ามาจดทะเบียนกับทางราชการ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม กำหนดนโยบาย รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางที่เหมาะสมมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ สมควรผลักดันนำไปเป็นข้อเสนอ คือ นโยบายการกำหนดระบบการควบคุมแรงงานต่างด้าวชาวพม่าโดยดำเนินการในลักษณะ WORKING PASS ซึ่งเป็นเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง เพื่อขออนุญาตเข้ามาทำงานในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังสามารถควบคุมแรงงานต่างด้าวได้

คำนำ

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่เข้ามาถูกต้องตามกฎหมายและที่ลักลอบเข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมายล้วนแต่สร้างปัญหาให้กับประเทศ เช่น ที่ผ่านมาแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ได้สร้างปัญหาด้านความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ปัญหา ยาเสพติด มีขบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งล้วนเป็นปัญหาความมั่นคงของชาติ ในขณะเดียวกัน การขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรมและการบริการของไทย มีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้น ทำให้ความต้องการทางด้านแรงงานมีปริมาณเพิ่มตามไปด้วย และสิ่งที่ตามมา ก็คือ เกิดการจ้างงานและการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและการบริการมากขึ้นเป็นลำดับ เมื่อวิเคราะห์ถึงจำนวนแรงงานที่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการอย่างลึกแล้ว พบว่า แรงงานที่หลังไหลเข้าสู่ภาคการผลิตข้างต้น มิได้เป็นแรงงานสัญชาติไทยทั้งหมด กล่าวคือ มีแรงงานจำนวนมากที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย แต่กลับเป็นแรงงานที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ฯลฯ ซึ่งข้อมูลล่าสุดจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ในกระทรวงแรงงาน ระบุว่า ปัจจุบันแรงงานต่างด้าวที่มาลงทะเบียนมีประมาณ ๗ แสนกว่าคน ในขณะที่แรงงานที่เข้ามาจริง ๆ นั้น อาจมีมากกว่า ๑ ล้านคน โดยส่วนต่างที่เกิดขึ้นมานั้นมักเป็นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมายเกือบทั้งสิ้น

รายงานทางวิชาการฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาข้อเท็จจริงของปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในด้านสาเหตุของปัญหา ข้อกฎหมาย ความต้องการแรงงานต่างด้าว ตลอดจนหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาคุณภาพ ระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้ และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ชัยวัฒน์ ลิ้มปวีรณระ

กันยายน ๒๕๕๔

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
คำนำ	ค
บทที่ ๑ : กรอบแนวคิดการศึกษา	
สถานการณ์คนต่างด้าว	๑
สถานการณ์แรงงานต่างด้าวชาวพม่าในจังหวัดกาญจนบุรี	๒
ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว	๔
เหตุผลความจำเป็นและความสำคัญในการศึกษา	๕
ประเด็นการศึกษา	๖
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๗
วิธีการศึกษาวิเคราะห์และขอบเขตของการศึกษา	๗
ระเบียบ / กฎหมาย / ทฤษฎี / แนวคิด	๗
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ ๒ : การวิเคราะห์ประเด็นการศึกษา	
มิติด้านความต้องการแรงงาน	๘
ความต้องการแรงงานต่างด้าว	๘
สภาพของปัญหาที่ผ่านมา	๙
ภาวการณ์ขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย	๑๑
การดำเนินการที่ผ่านมา	๑๓
สถานการณ์ปัจจุบัน	๑๔
มิติด้านผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ	๑๗
ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว	๑๗
การวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ	๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ : แนวทางและข้อเสนอ	
แนวทางในการแก้ไขปัญหาระดับนโยบาย	๒๐
ด้านการเมืองและความมั่นคงของชาติ	๒๐
ด้านเศรษฐกิจ	๒๑
ด้านสังคม	๒๑
แนวทางในการแก้ไขปัญหาระดับการปฏิบัติงาน	๒๑
มาตรการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่	๒๒
บทที่ ๔ : สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
ความต้องการแรงงาน	๒๔
ผลกระทบที่เกิดการแรงงานต่างด้าว	๒๔
ลักษณะของการใช้แรงงานต่างด้าวในจังหวัดกาญจนบุรี	๒๕
ข้อเสนอทางการบริหาร	๒๕
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา	๒๖
บรรณานุกรม	๒๗
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑	๒๘
ภาคผนวก ข ขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง	๔๔
ภาคผนวก ค ขั้นตอนการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าว	
สัญชาติกัมพูชา พม่า และลาว	๕๒
ภาคผนวก ง สิ่งที่นายจ้างต้องดำเนินการในการจดทะเบียน	
แรงงานต่างด้าว	๕๖
ภาคผนวก จ ลักษณะความผิดและโทษเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว	
(ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑)	๕๘
ประวัติผู้ศึกษา	๖๑

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แรงงานต่างด้าวที่อยู่ในระบบ	๑๓
ตารางที่ ๒ ข้อมูลการขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง	๑๔
ตารางที่ ๓ ข้อมูลการตรวจสอบ ปราบปราม จับกุม ดำเนินคดีแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมาย รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔	๑๖

บทที่ ๑

กรอบแนวคิดการศึกษา

ปัญหาแรงงานต่างด้าวนับว่าเป็นปัญหาสำคัญและยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ซึ่งรัฐบาลได้พยายามดำเนินการแก้ไขมาโดยตลอด โดยรัฐบาลไทยได้ดำเนินนโยบายและออกมาตรการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวในรูปแบบของการผ่อนปรน ผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวมากกว่าที่จะใช้มาตรการการแก้ไขแบบถอนรากถอนโคน หรือบังคับตามกฎหมายอย่างจริงจัง ทำให้จำนวนแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง^{*} ส่วนใหญ่มาจากประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศไทย โดยเฉพาะจาก ๓ ประเทศ คือประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา เมื่อแรงงานเหล่านี้เข้ามาอาศัยในประเทศไทย จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ทั้งต่อตัวแรงงาน ครอบครัวและต่อสังคมไทยโดยรวม กลุ่มแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลไทย และสร้างปัญหามากที่สุดคือ กลุ่มที่หลบหนีเข้าเมืองมาทำงานอย่างผิดกฎหมายหรือแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้ลักลอบเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และยังเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ทั้งในเรื่องปัญหายาเสพติด ปัญหาสาธารณสุข และปัญหาอาชญากรรม แม้ว่ารัฐบาลจะมีแนวนโยบายที่ชัดเจนในการควบคุมมิให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้วยการจัดให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศ เพื่อควบคุมให้เป็นระบบ แต่ปัญหาดังกล่าวยังไม่หมดสิ้นไป เนื่องจากยังมีขบวนการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวเข้ามาในประเทศอย่างต่อเนื่องจึงนับได้ว่าปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายกลายเป็นปัญหาที่สำคัญของชาติ เป็นปัญหาที่เชื่อมโยงไปถึงปัญหาความมั่นคงของชาติและนับว่ามีความรุนแรงขึ้นตามการพัฒนาของโลกยุคโลกาภิวัตน์ จึงเป็นภาระของประเทศที่จะต้องรับผิดชอบและหาแนวทางป้องกันแก้ไข

^{*} จินตนา พรพิไลพรรณ. “ปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย,” จุลสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (ม.ย. - ส.ค. ๒๕๕๐), หน้า ๓๒-๔๒

สถานการณ์คนต่างด้าว^๖

ประเทศไทยมีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๒ ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คำถามที่ตามมาคือ “มาจากภาวะเศรษฐกิจและค่าเงินของประเทศเรามากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน หรือแรงงานในประเทศเราขาดแคลน หรือเข้ามาได้แล้วได้อยู่ต่อเพราะประเทศไทยไม่สามารถส่งกลับได้ หรือการลักลอบเข้ามาง่ายและได้หลายทาง หรือไม่กลัวการลงโทษตามกฎหมายของประเทศไทย” คำถามเหล่านี้คงเกิดขึ้นกับคนไทยหลายคน

จากข้อมูลกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน จากปี ๒๕๔๔ ถึง ปี ๒๕๕๓ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วจำนวนคนต่างด้าวกงเหลือ มีจำนวนปีละ ๑,๐๕๓,๖๐๒ คน แบ่งเป็นกลุ่มเข้าเมืองถูกกฎหมาย ๒๒๑,๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๗๓ และกลุ่มเข้าเมืองผิดกฎหมาย ๘๓๒,๔๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒๗ สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงคือจำนวนคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายมีมากกว่าคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายโดยเป็นชนกลุ่มน้อยร้อยละ ๔.๗๙ และตามมติคณะรัฐมนตรี ๓ สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ร้อยละ ๙๕.๒๑

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวชาวพม่าในจังหวัดกาญจนบุรี^๗

จังหวัดกาญจนบุรีมีสภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ภูเขา มีชายแดนด้านทิศตะวันตกติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า จำนวน ๕ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอสังขละบุรี ทองผาภูมิ ไทรโยคด่านมะขามเตี้ย และอำเภอเมืองกาญจนบุรี ความยาวตลอดแนวชายแดนประมาณ ๓๗๐ กิโลเมตร มีช่องทางผ่านเข้า – ออกตลอดแนวชายแดนซึ่งเป็นช่องทางตามธรรมชาติ ๔๓ ช่องทาง และมีจุดผ่านแดนชั่วคราว ๑ แห่งที่ด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี ซึ่งปัจจุบันทางการสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าได้ประกาศปิดจุดผ่านแดนดังกล่าว ทำให้มีแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและลักลอบเข้ามาทำงานในพื้นที่ของจังหวัดกาญจนบุรี และกระจายไปยังพื้นที่อื่นเป็นจำนวนมาก รวมทั้งเป็นทางผ่านไปยังจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะลักลอบนำเข้ามาในพื้นที่อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

^๖ กระทรวงแรงงาน. “สถานการณ์คนต่างด้าว.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nic.go.th> (วันที่สืบค้น : ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

^๗ อุดมเดช สิตบุตร. “แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี.”

แรงงานต่างด้าวชาวพม่าส่วนใหญ่ที่เข้ามาตามช่องทางในจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่จะเดินทางเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่นในพื้นที่ตอนใน เช่น สมุทรปราการ กรุงเทพฯ นครปฐม สมุทรสาคร หรือ สมุทรสงคราม เป็นต้น นอกจากนี้มีบางส่วนของแรงงานต่างด้าวชาวพม่าเข้าไปรับจ้างทำงานตามโรงงาน ในพื้นที่ อำเภอท่ามะกา และ อำเภอท่าม่วง รวมทั้งรับจ้างอยู่ในรีสอร์ท ไร่นา สวนผลไม้ทำงานบ้าน ตามสถานบริการต่าง ๆ ภายในตัวจังหวัดหรืออำเภอหรือพื้นที่ตามแนวชายแดนในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีทั้งการเข้ามาอย่างถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

เส้นทางการลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ แรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ถูกนายหน้าติดต่อหรือชักชวนจะเดินทางมาพักรอในพื้นที่ อำเภอพญาดองชู จังหวัดกอกาเร็ก สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า จากนั้นจะใช้การลักลอบเดินเท้าเข้ามาตามช่องทางในพื้นที่ตามแนวชายแดนเข้ามายังจุดนัดพบในพื้นที่ตอนใน โดยจะหลบด่าน จุดตรวจในพื้นที่ จากนั้นจะใช้รถยนต์นำพาแรงงานต่างด้าวชาวพม่ามาตามถนนสายหลักได้แก่ถนนหมายเลข ๓๒๓ เข้ามาสู่สถานประกอบการหากมีการตั้งด่าน จุดตรวจบนเส้นทางของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่จะใช้เส้นทางอื่นในพื้นที่หรือใช้การส่งลงระหว่างทางและให้เดินเท้าเล็ดลอดหลบด่าน / จุดตรวจเพื่อไปขึ้นรถยนต์ยังจุดนัดพบ ในบางครั้งตรวจพบว่าการเดินทางโดยเรือจาก อำเภอสังขละบุรี ไปขึ้นบกในพื้นที่ ตำบลห้วยเขย่ง อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จากนั้นเดินทางไปยังจุดนัดพบเพื่อขึ้นรถยนต์เดินทางต่อไป หรือบางส่วนใช้การขึ้นรถยนต์โดยสารประจำทางในพื้นที่เดินทางไปในพื้นที่ตอนใน หากมีการกวดขันของเจ้าหน้าที่ที่มีการตั้งจุดสกัดตามเส้นทางจะใช้การนำพาเป็นห้วง ๆ โดยกลุ่มขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวจะเปลี่ยนวิธีการอยู่ตลอดเวลาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหากไม่มีการกวดขันของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ กลุ่มผู้ลักลอบนำพาแรงงานต่างด้าวจะคิดค่าใช้จ่ายประมาณ ๘,๐๐๐ - ๑๒,๐๐๐ บาท/คน แต่หากมีการกวดขันของเจ้าหน้าที่ค่าใช้จ่ายจะสูงขึ้นประมาณ ๑๒,๐๐๐ - ๑๘,๐๐๐ บาท/คน ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะทางที่จะไป โดยต้องมีการจ่ายเงินมัดจำล่วงหน้าจากผู้ที่ต้องการแรงงานต่างด้าวและส่วนหนึ่งจากแรงงานต่างด้าว แต่ในปัจจุบันผู้นำพาแรงงานต่างด้าวจะไปเก็บจากผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการจะหักจากเงินเดือนหรือค่าจ้างของแรงงานต่างด้าว โดยในขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนคอยรับผลประโยชน์หรือคอยอำนวยความสะดวกให้ในแต่ละพื้นที่ จากการที่ผลประโยชน์ที่ขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวที่ได้รับเป็นเม็ดเงินจำนวนมากในแต่ละครั้งของการนำพา แต่โทษที่ได้รับเมื่อถูกจับกุมไม่รุนแรงทำให้ขบวนการนำพาแรงงานต่างด้าวขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว

จากการที่มีจำนวนแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาผิดกฎหมายส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ดังนี้

๑. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

๑.๑ การใช้แรงงานต่างด้าวจ้างต่ำ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างค่าจ้างขอแรงงานไทยให้ไม่สามารถขยับให้สูงขึ้นได้ เนื่องจากนายจ้างหันไปใช้แรงงานต่างด้าว

๑.๒ เกิดการแย่งงานแรงงานไทยในบางอาชีพ การที่แรงงานชาวพม่ามีค่าจ้างที่ต่ำ จึงเป็นที่พอใจแก่นายจ้าง ส่งผลกระทบต่อแรงงานไทยในท้องถิ่นที่ถูกแย่งส่วนแบ่งในการทำงาน ทำให้งานในเมืองไทยหายากขึ้น

๑.๓ เกิดปัญหาด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ใช้ทักษะสูง ไม่สามารถสร้างตลาดแรงงานที่แท้จริงได้ ตลอดจนการไม่สามารถกำหนดนโยบายการจัดสรรทรัพยากรและแรงงานต่างด้าวในประเภทอุตสาหกรรมต่างๆ เพราะไม่มีตัวเลขที่ชัดเจน

๑.๔ เกิดธุรกิจนอกระบบที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

๒. ผลกระทบด้านสังคม

๒.๑ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด ขบวนการลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ปัญหาการสร้างอิทธิพลกลุ่มชนชาติ รวมทั้งการประกอบอาชีพหญิงบริการข้ามชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยในบริเวณชุมชนแรงงานต่างด้าว

๒.๒ ปัญหาเด็กที่ติดตามพ่อแม่ต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทย หรือลูกของแรงงานต่างด้าวที่เกิดในเมืองไทยจะเป็นเด็กไร้สัญชาติ และเติบโตเป็นแรงงานที่ไม่มีคุณภาพ เนื่องจากขาดโอกาสในการรับการศึกษา อีกทั้งยังอาจจะผันตนเองเป็นแรงงานเด็ก เนื่องจากเด็กเหล่านี้จะต้องช่วยพ่อแม่ทำงานในที่สุด

๒.๓ รัฐมีภาระเพิ่มขึ้นในเรื่องการจัดปัจจัยพื้นฐาน การสาธารณสุขโรค การพึ่งพาบริการโรงเรียนของรัฐ รวมทั้งเกิดปัญหาการเลือกปฏิบัติด้านมนุษยธรรม การแบ่งแยกเชิงสังคม

๓. ผลกระทบด้านสาธารณสุข

๓.๑ แรงงานต่างด้าวอาจเป็นพาหะนำโรคติดต่อ ซึ่งเคยหายไปจากประเทศไทยไปแล้ว เข้ามา เช่น วัณโรค โรคเท้าช้าง อหิวาตกโรค เป็นต้น

๓.๒ ปัญหาทางด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การรวมตัวอยู่กันอย่างแออัดของชุมชนคนต่างด้าว เป็นต้นเหตุของการเกิดแหล่งเสื่อมโทรม และเป็นที่เพาะเชื้อโรคต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพอนามัย ความสกปรก และโรคติดต่อ ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคนไทยที่อยู่ข้างเคียงด้วย

๓.๓ รัฐต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแก่แรงงานต่างด้าวปีละจำนวนมาก และมีผลกระทบต่อการให้บริการสาธารณสุขของคนไทย

๔. ผลกระทบด้านความมั่นคง

๔.๑ ไม่สามารถควบคุมได้ เพราะไม่ผ่านพิธีการเข้าเมืองที่ถูกต้องตามกฎหมาย และไม่มีมาตรการอื่นใช้แทน

๔.๒ เมื่อมีการก่ออาชญากรรม หรือกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ยากต่อการป้องกัน หรือติดตามตัวมาดำเนินคดี เนื่องจากขาดมาตรการควบคุมแรงงานต่างด้าวดังกล่าว

๔.๓ มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจำนวนมากและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ

๔.๔ ปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ เช่น การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ ในบางพื้นที่ มีการนำแรงงานต่างด้าวมาสวมตัวเพื่อทำบัตรประชาชน

๔.๕ ก่อให้เกิดปัญหาสัญญาติของบุคคลที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

๔.๖ เกิดแหล่งชุมชนแรงงานต่างด้าวและผู้ติดตามขนาดใหญ่ เช่นที่ตำบลแสนตอ อำเภอกำมะกา จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งมีคนต่างด้าวอาศัยอยู่หลายพันคน เป็นแหล่งเสื่อมโทรม เมื่อคนต่างด้าวยึดพื้นที่ ทำให้คนไทยต้องย้ายหลบออกไปเพราะไม่มั่นใจในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน

๔.๗ ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อาจเป็นช่องทางให้สายลับของประเทศเพื่อนบ้านแฝงตัวเข้ามาแทรกซึมในสถานที่สำคัญต่าง ๆ ของประเทศ

๔.๘ เป็นเครื่องมือของนายทุนในการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่า อันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของชาติ

เหตุผลความจำเป็นและความสำคัญในการศึกษา

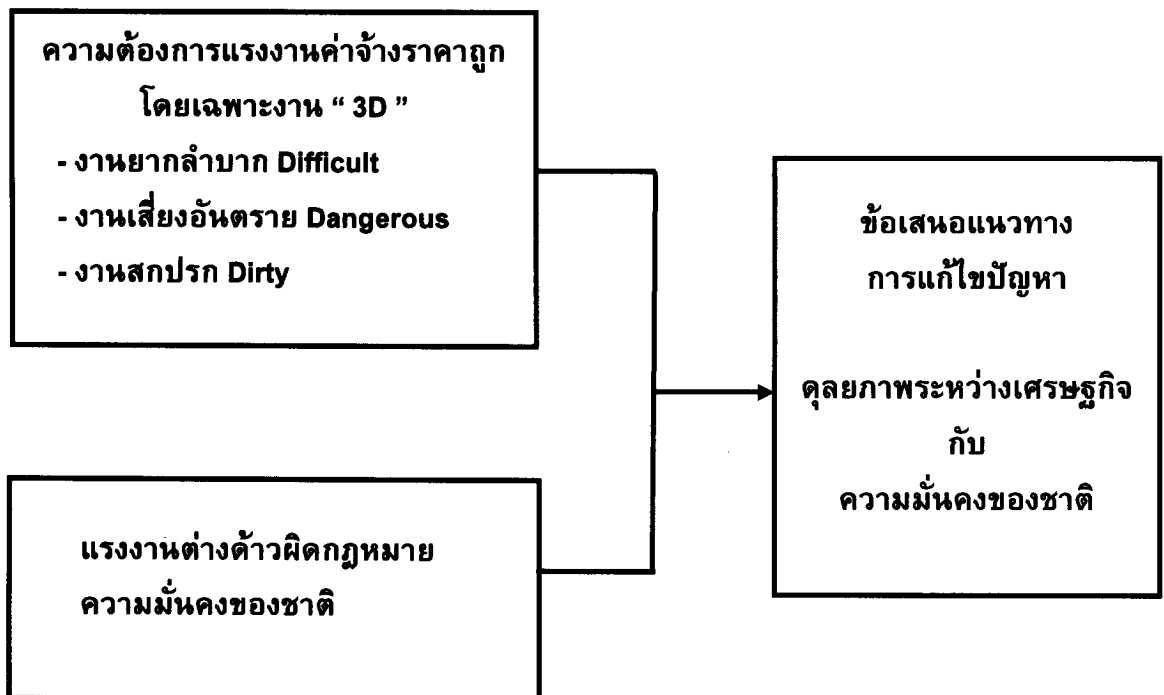
ปัญหาสำคัญของแรงงานต่างด้าว ก็คือแรงงานต่างด้าวนั้นได้สร้างผลกระทบอะไรให้กับประเทศไทยบ้าง แรงงานต่างด้าวในประเทศไทยควรมีสัดส่วนเท่าใด จึงเหมาะสมกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การบริการ ธุรกิจและครัวเรือน และผลกระทบด้านบวกและด้านลบของแรงงานต่างด้าวเชิงเปรียบเทียบที่สร้างมูลค่า / ลดมูลค่าทางผลประโยชน์ของประเทศเป็นเช่นใด ซึ่งตรงนี้ไม่ได้มีคำตอบที่ชัดเจน การจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นปัญหาเชิงระบบที่มีความซับซ้อน เกี่ยวกับผลประโยชน์ชาติในระยะปัจจุบันและในระยะยาว เกี่ยวกับมิติต่างประเทศและพัฒนาการของการแลกเปลี่ยนทรัพยากรในภูมิภาคอาเซียน ทั้งยังเกี่ยวข้องกับหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนหลายฝ่าย หลายหน่วยที่จะต้องมาแก้ปัญหาาร่วมกันปัญหา จึงจะลุล่วงสำเร็จสมบูรณ์ได้

ในขณะที่ภาคธุรกิจหรือภาคการลงทุน มีความต้องการใช้แรงงานจำนวนมาก แต่ไม่สามารถจัดหาแรงงานภายในประเทศได้ ต้องนำแรงงานต่างด้าวมาใช้แทนประกอบกับแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่ามีจำนวนมาก ซึ่งมีความอดทนและอัตราค่าจ้างต่ำกว่าแรงงานภายในประเทศ แต่การนำเข้าแรงงานต่างด้าวดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะทางการสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าไม่เปิดจุดผ่านแดน เป็นเหตุให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลกระทบทั้งด้านสังคม การสาธารณสุข และที่สำคัญยิ่งคือ ด้านความมั่นคงของประเทศ จึงเป็นเหตุผล และความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขที่สามารถรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการใช้แรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

ประเด็นการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางหรือมาตรการทางการปกครองในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง และการรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ไขข้อขัดแย้ง ระหว่างความจำเป็นและความต้องการแรงงานที่คนไทยมักไม่สนใจทำกับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติ พม่าของจังหวัดกาญจนบุรีตามผังแนวคิด ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อศึกษาข้อเท็จจริงของปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งในด้านสาเหตุของปัญหา ข้อกฎหมาย ความต้องการแรงงานต่างด้าว และผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

๒. เพื่อหาแนวทางหรือมาตรการทางปกครองในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง และการรักษาคุณภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ

วิธีการศึกษาวิเคราะห์และขอบเขตของการศึกษา

๑. ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี

๒. ศึกษาโดยวิธีวิจัยเอกสาร (Document Research) โดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ หลักกฎหมาย บทความ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์

๓. สืบค้นข้อมูล สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔. นำเสนอผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาคุณภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ระเบียบ / กฎหมาย / ทฤษฎี / แนวคิด

๑. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

๓. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

๕. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๒๓

๖. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงของปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มาจากสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ที่ถูกต้องและชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการบริหารและวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

๒. สามารถกำหนดแนวทาง หรือมาตรการทางปกครองในการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง และการรักษาคุณภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์ประเด็นการศึกษา

มิติด้านความต้องการแรงงาน

ความต้องการแรงงานต่างด้าว

ข้อมูลจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน พบว่า ทั่วประเทศมีจำนวนนายจ้างที่ต้องการแรงงานต่างด้าว ทั้งหมดจำนวน ๔๙๗,๔๙๒ ราย มีความต้องการแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายชาวพม่า จำนวน ๒,๒๗๒,๙๗๐ คน ลาว ๔๓๓,๖๔๖ คน และกัมพูชา ๔๙๐,๘๘๘ คน และจังหวัดกาญจนบุรี มีจำนวนนายจ้างที่ต้องการแรงงานต่างด้าว จำนวน ๗,๗๕๐ ราย โดยมีความต้องการแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายชาวพม่า ๗๔,๕๕๘ คน ลาว ๓,๑๖๖ และกัมพูชา ๑,๓๔๔ คน^๙ ซึ่งจากข้อมูลความต้องการแรงงานต่างด้าวจะเห็นว่าผู้ประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรีมีความต้องการแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก โดยเฉพาะความต้องการแรงงานต่างด้าวพม่า ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด สาเหตุที่ภาคธุรกิจ ภาคเอกชนมีความต้องการแรงงานจำนวนมาก เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

๑. จังหวัดกาญจนบุรีมีโรงงานอุตสาหกรรมและโรงงานเกษตรอุตสาหกรรม ทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่จำนวนมาก ประมาณ ๑๕๑ แห่ง สามารถทำรายได้เข้าประเทศปีละประมาณ ๑๙,๖๑๔ ล้านบาท

๒. จังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่เพื่อการเกษตรค่อนข้างมาก โดยเฉพาะไร่อ้อยที่เป็นวัตถุดิบ ป้อนโรงงานน้ำตาล ซึ่งในแต่ละฤดูกาลผลิตจะต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ในอดีตเคยใช้แรงงานจากภาคอีสาน แต่ปัจจุบันไม่สามารถหาแรงงานดังกล่าวได้ หรือหาได้แต่จำนวนน้อยจึงต้องใช้แรงงานต่างด้าวแทน

๓. มีการจัดตั้งโรงงานผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกตามแนวชายแดน โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอสังขละบุรี ซึ่งใช้แรงงานต่างด้าวในลักษณะเข้ามา - เย็นกลับ เพราะค่าจ้างแรงงานถูก เป็นผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถแข่งขันราคาในตลาดโลกได้

๔. มีแรงงานต่างด้าวบางส่วนที่นำไปใช้ในงานบริการ และภายในครัวเรือน เนื่องจากไม่สามารถหาแรงงานที่เป็นคนไทยมาทำงานได้

^๙ กรมการจัดหางาน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.policy.doe.go.th> (วันที่สืบค้น : ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

สภาพของปัญหาที่ผ่านมา

สาเหตุของปัญหาการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวพม่าซึ่งลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายที่ผ่านมามีการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวเข้ามาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวในบางประเภทกิจการอย่างมากเนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่เลือกงานทำ ค่าแรงต่ำทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำไปด้วย อีกทั้งยังเป็นการบรรเทาการขาดแคลนแรงงานในบางกิจการ ปัจจัยที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของแรงงานต่างด้าวพม่า รวมทั้งปัจจัยดึงดูดจากประเทศไทยที่ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยผ่านทางจังหวัดกาญจนบุรี คือ

๑. ปัจจัยผลักดันจากประเทศพม่า

ปัจจัยในประเทศพม่าซึ่งเป็นตัวผลักดันให้แรงงานพม่าหลั่งไหลออกมาหางานทำในประเทศไทย ได้แก่

๑) ปัญหาสภาพเศรษฐกิจตกต่ำในประเทศพม่า แรงงานพม่ามีปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันให้พวกเขาต้องย้ายถิ่นขายแรงงานนั่นคือ การที่รัฐบาลพม่านำนโยบายเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมมาใช้ ทำให้ประชาชนต้องอดอยากยากแค้น และมีปัจจัยปัญหาด้านการเมืองที่มีส่วนสำคัญยิ่งไม่แพ้กัน ระบบการผลิตในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอยู่ในสภาพล้าหลังขาดประสิทธิภาพ และเกิดภาวะเงินเฟ้อรุนแรง เศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ประชาชนเดือดร้อนต้องดิ้นรนช่วยเหลือตนเอง ให้มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ จึงมีการหลบหนีออกนอกประเทศไปขายแรงงานยังประเทศข้างเคียง^๕

๒) ปัญหาทางการเมือง ความไม่พอใจในระบอบการเมือง การปกครองของประชาชนเป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าประเทศพม่ามีรูปแบบการปกครองที่เรียกว่า เผด็จการทหาร และการพยายามขัดขวางและปราบปรามการเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชนพม่า มีการปราบปรามชนกลุ่มน้อย ปัญหาความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมพม่า เช่น ความยากจน เด็กขาดอาหารและยารักษาโรค เด็กขาดการศึกษา ความไม่ยุติธรรม การขาดสิทธิมนุษยชน ประชาชนไม่มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ประชาชนชาวพม่าจึงมุ่งแสวงหาทางที่ดีกว่าและอพยพย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในประเทศไทยเนื่องจากทัศนคติที่ว่าเมืองไทยมีเสถียรภาพและปลอดภัยกว่าการประกอบอาชีพในพม่า^๖

^๕ จุดประกาย, (กุมภาพันธ์, ๒) “แรงงานพม่า ต่างด้าวตกขอบ” (ออนไลน์).เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com> (วันที่สืบค้น : ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

^๖ รุ่งเกียรติ สนแจ้ง, “นโยบายรัฐบาลกับปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายศึกษากรณี: แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ๒๕๔๗.

๒. ปัจจัยที่ดึงดูดจากประเทศไทย

ปัจจัยต่าง ๆ ในประเทศไทย ที่กลายเป็นแรงดึงดูดให้บุคคลสัญชาติพม่าหลบหนีเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย มีดังนี้

๑) ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ประเทศไทยมีแนวทางการพัฒนาจากการเป็นประเทศอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าไปเป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (Export – led Growth) ทำให้เกิดความต้องการแรงงานมากขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการที่ภาวะการแข่งขันในตลาดโลกยังคงเป็นไปอย่างรุนแรง ผู้ประกอบการไทยจึงมักหาทางออกด้วยการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้แรงงานพม่าซึ่งมีค่าแรงถูก และสามารถจัดหาได้โดยง่าย”

๒) สภาพภูมิศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยกับประเทศพม่าในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่เป็นป่าภูเขาและแม่น้ำ ประชาชนสามารถเดินทางข้ามไปมาหาสู่กันได้สะดวก ความยาวตลอดแนวชายแดนประมาณ ๓๗๐ กิโลเมตร มีช่องทางผ่านเข้า – ออกตลอดแนวชายแดนซึ่งเป็นช่องทางตามธรรมชาติ ๔๓ ช่องทาง และมีจุดผ่านแดนชั่วคราว ๑ แห่งที่ด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี รวมทั้งมีเส้นทางที่สะดวกเชื่อมโยงไปจังหวัดตอนในของประเทศพม่า ลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวจึงเอื้ออำนวยต่อการลักลอบเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่า

๓) กลุ่มขบวนการนำพา ปัจจุบันใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาช่วย ทำเป็นอาชีพเป็นเครือข่าย สืบต่อกันมา คิดค้นวิธีการหลายๆ วิธีในการที่จะนำแรงงานต่างด้าวเข้ามา กลุ่มขบวนการนำพาจะมีมากในอำเภอสังขละบุรี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย มีจำนวนมาก

๔) การจูงใจ พื้นฐานของสังคมไทยซึ่งคนไทยมีความเอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี ไม่มีการแบ่งแยกสัญชาติ ศาสนา ประกอบกับความรู้สึกเชื้อชาติเดียวกัน ศาสนา วัฒนธรรมใกล้เคียงกัน เมื่อแรงงานต่างชาติดลักลอบเข้ามาในประเทศไทย จะได้รับการยอมรับจากคนไทย ไม่เกิดความแปลกแยกในสังคม ทำให้แรงงานต่างชาติที่ลักลอบเข้ามาจะชักชวนหรือชักนำครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง เข้ามาอาศัยในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

๕) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากการที่ประเทศทั้งสองมีความสัมพันธ์กันมานาน ทำให้ประชาชนตามแนวชายแดนของทั้งสองประเทศ มีการเดินทางไปมาหาสู่กันเป็นประจำ จึงมีความสัมพันธ์กันในระดับครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมือง โดยความช่วยเหลือของราษฎรฝั่งไทย หรือกลุ่มชาวพม่าที่ลักลอบเข้ามาอยู่ก่อนวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งทางราชการได้ผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นการชั่วคราวด้วยเหตุผลทาง

” รุ่งเกียรติ สนแจ้ง. “นโยบายรัฐบาลกับปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายศึกษากรณี: แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ๒๕๕๗.

การเมือง ในฐานะผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ต่อมาได้รับสัญชาติไทยแล้วนั้น และชาวพม่ากลุ่มดังกล่าวนี้ ทางด้านราชการไทยได้ให้ผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตามแนวชายแดนเป็นการชั่วคราวและสามารถประกอบอาชีพได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๑๙ ประกอบกับแรงงานพม่าอีกบางกลุ่มที่ลักลอบเข้ามาขายแรงงานในไทยแล้วสามารถสร้างหลักปักฐานและยกระดับฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้แล้ว จึงเป็นเหตุให้มีการชักชวนกัน หรือหาทางช่วยเหลือกันเข้ามาอยู่และหางานทำในประเทศไทย ดังนั้นจำนวนผู้ที่หลบหนีเข้าเมืองมาจึงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ บุคคลสัญชาติพม่าที่ได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันมีหลักแหล่งและมีงานทำอย่างถาวร จึงมักชักชวนและให้ความช่วยเหลือเพื่อนำญาติพี่น้องของตนเข้ามาหางานทำในประเทศไทยด้วย^๕

๓. แรงงานต่างด้าวไม่สามารถเข้าเมืองและขออนุญาตทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย

๑) ทางกรมการสาธารณสุขแห่งสหภาพพม่าปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวที่ด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี เป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าเมืองให้ถูกต้องตามกฎหมายได้

๒) ปัญหามชนกลุ่มน้อยที่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลสาธารณสุขแห่งสหภาพพม่า ทำให้รัฐบาลสาธารณสุขแห่งสหภาพพม่าไม่รับรองว่าชนกลุ่มน้อยดังกล่าวเป็นคนสัญชาติพม่า จึงไม่สามารถออกหนังสือเดินทางได้

ภาวะการณ์ขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นมาประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในระดับสูง มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมและบริการ ผลจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมมาสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงาน ในลักษณะความชำนาญเฉพาะอย่างมาป้อนจนในโรงงาน การมุ่งฝึกแต่แรงงานที่มีความชำนาญเฉพาะอย่าง ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร แรงงานกลายเป็นแรงงานไร้ฝีมือมากขึ้น ผู้ประกอบการต่างๆ จึงต้องพยายามหาแรงงานไร้ฝีมือมาทดแทน โดยการจ้างผู้หลบหนีเข้าเมืองโดยเฉพาะ ผู้ที่มีสัญชาติพม่า เนื่องจากแรงงานพม่ามีความอดทนไม่เลือกงาน ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องของสวัสดิการมากมาย และไม่จ่ายค่าแรงตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนไปในตัว

^๕ วุฑธยา จันทมาศ. “การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว หลบหนีข้ามเองผิดกฎหมาย : ศึกษากรณีอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา , ๒๕๔๗.

การขาดแคลนแรงงานในประเทศนั้น มีสาเหตุมาจากหลายประการ เป็นต้นว่าการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ทำให้ภาคการเกษตรเคลื่อนย้ายมาทำงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ภาคเกษตรจึงเกิดการขาดแคลนแรงงานไทยที่จะทำงานต่อและจากการที่ภาคเกษตรมีค่าจ้างแรงงานต่ำไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่มีรูปแบบของการจ้างงานที่แน่นอน ลักษณะการทำงานของแรงงานขาดสวัสดิการ และไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้งกฎหมายแรงงานที่ไม่ได้ให้ความคุ้มครอง รวมทั้งในงานบางอย่างแรงงานไทยก็ไม่ทำเช่นกัน เช่น แรงงานเกี่ยวกับการประมง ซึ่งทำให้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานทวีความรุนแรงมากขึ้น

จากการที่ปัจจุบันคนไทยมีการศึกษาสูงขึ้นได้ทำให้เกิดผลต่อค่านิยมในการเลือกทำงาน โดยมักจะไม่ทำงานในบางประเภทที่มีความเสี่ยงภัย งานหนัก สภาพแวดล้อมการทำงานไม่ดี และงานที่ต้องใช้ความอดทนสูงแต่ได้ค่าจ้างต่ำ รวมทั้งงานที่คนต่างด้าวทำ คนไทยก็ไม่ทำ ถือว่าเป็นงานต่ำ จึงทำให้บรรดาผู้ประกอบการนิยมใช้แรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะแรงงานพม่าซึ่งมีอยู่จำนวนมาก ประกอบกับแรงงานต่างด้าวค่าจ้างแรงงานถูกกว่า แต่มีความขยันและอดทนสูงกว่าคนไทย

ลักษณะของการขาดแคลนแรงงาน^{*}

ขาดแคลนแรงงานเพราะว่าค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าที่ควรจะเป็น จึงทำให้ขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก ในงานที่ไม่ต้องใช้ความรู้สูง อันตรายสูง งานหนัก และมีความยากลำบาก หรืองานที่สกปรก ที่ต่างประเทศเรียกว่า 3Ds ได้แก่

- ๑) อันตราย = Danger
- ๒) ยาก = Difficult
- ๓) สกปรก = Dirty

ซึ่งลักษณะงานดังกล่าวอยู่ในกิจการที่สำคัญๆ เช่น

- (๑) กิจการประมง
- (๒) กิจการผลิตอ้อย
- (๓) กิจการผลิตยางพารา
- (๔) กิจการขนส่ง ขนถ่ายและกิจการอุตสาหกรรม
- (๕) กิจการอื่น ๆ เช่น รับจ้างในภาคการเกษตรทั่วไป หรือทำงานบ้าน

^{*} รุ่งเกียรติ สนแจ้ง. “นโยบายรัฐบาลกับปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายศึกษากรณี: แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ๒๕๕๗.

การดำเนินการที่ผ่านมา

จังหวัดกาญจนบุรี ได้ดำเนินการจัดระบบแรงงานต่างด้าวตามนโยบายรัฐบาลและนโยบายของจังหวัดมาโดยตลอด โดยจังหวัดกาญจนบุรีมีแรงงานต่างด้าวหลายกลุ่ม แบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ดังนี้

๑. แรงงานต่างด้าวที่อยู่ในระบบ

ประเภท	จำนวนแรงงานต่างด้าว (คน)	นายจ้าง (ราย)
๑. แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองถูกกฎหมาย		
(๑.๑) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ชั่วคราว (มาตรา ๙)	๔๑๙	๑๓๓
(๑.๒) แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ	๗๒๙	๓๒๐
(๑.๓) แรงงานต่างด้าวที่มีการนำเข้าตามบันทึกความเข้าใจ MOU	๓๑๗	๔
๒. แรงงานต่างด้าวประเภทชนกลุ่มน้อยที่อยู่ในความดูแลของกรมการปกครอง	๓,๒๘๒	๗๐๗
๓. แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่ได้รับการผ่อนผัน ตามมติคณะรัฐมนตรี	๘,๑๓๒	๒,๐๐๑
รวม	๑๒,๘๗๙	๓,๑๖๕

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดกาญจนบุรี

๒. แรงงานต่างด้าวที่อยู่นอกระบบ

- ๑) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน
- ๒) แรงงานต่างด้าวประเภทเข้ามา – เย็นกลับ หรือเข้ามาทำงานตามฤดูกาล ประมาณ ๓,๗๐๐ คน ณ อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
- ๓) แรงงานประเภทชนกลุ่มน้อยที่ยังไม่ได้ชนกลุ่มน้อยที่ยังไม่ได้ขออนุญาตทำงาน คาดว่ามีประมาณไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน
- ๔) บุตรหลานของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใหม่ และเกิดในประเทศไทย กระจายอยู่ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งไม่มีข้อมูลที่แน่นอน

ข้อมูลการขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

ปี	จำนวนแรงงานต่างด้าว			รวม
	พม่า	ลาว	กัมพูชา	
ปี ๒๕๔๗	๑๔,๒๕๕	๔๕๖	๒๒๔	๑๔,๙๓๕
ปี ๒๕๔๘	๑๑,๘๗๔	๒๒๔	๑๒๘	๑๒,๒๒๖
ปี ๒๕๔๙	๑๑,๐๕๙	๑๙๕	๑๐๙	๑๑,๓๖๓
ปี ๒๕๕๐	๘,๒๙๕	๗๘	๕๗	๘,๔๓๐
ปี ๒๕๕๑	๗,๔๔๗	๔๕	๑๓	๗,๕๐๕
ปี ๒๕๕๒	๑๘,๐๖๕	๓๕๒	๕๗๗	๑๘,๙๙๔
ปี ๒๕๕๓	๑๒,๖๒๕	๑๘๐	๒๗๖	๑๓,๐๘๑
ปี ๒๕๕๔	๘,๐๑๖	๔๘	๖๘	๘,๑๓๒

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดกาญจนบุรี

ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรีได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการตรวจสอบจับกุม และผลักดันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายหลังสิ้นสุดการผ่อนผันตามมติคณะรัฐมนตรี ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างและประชาชนเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดจากการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย และนำแรงงานไทยเข้าทำงานทดแทนแรงงานต่างด้าว

สถานการณ์ปัจจุบัน

๑. ปัญหาจากแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่เกิดขึ้น

ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เกิดขึ้นเกิดจากการขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่ตีพ้อที่ผ่านมาเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดโดยอ้างถึงความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม รวมทั้งการอะลุ่มอล่วยในการปฏิบัติระหว่างส่วนราชการที่รับผิดชอบและผู้ประกอบการทำให้มีการปล่อยปะละเลยไม่มีการควบคุม โดยอ้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้กฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับที่ออกมาไม่มีผลบังคับที่แท้จริง

แรงงานต่างด้าวที่มีการรวมกลุ่มเป็นจำนวนมากตามแหล่งอุตสาหกรรมหรือในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีการจ้างงาน เนื่องจากมักไม่มีการควบคุมจากเจ้าหน้าที่อย่างทั่วถึงทำให้เป็นแหล่งซ่อนสุมและที่หลบซ่อนของผู้กระทำความผิดกฎหมาย รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การมั่วสุมในการกระทำความผิดกฎหมายทั้งในเรื่องของยาเสพติด การค้าประเวณี แหล่งอบายมุขในพื้นที่กลุ่มอิทธิพลในด้านต่าง ๆ อีกทั้งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในไทยมักนำครอบครัวเข้ามาอยู่ด้วยก่อให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อย่างถาวร ทำให้ชุมชนขยายตัวเป็นชุมชนขนาดใหญ่อย่างรวดเร็ว ทำให้มีการพัฒนาจากผู้ใช้แรงงานไปเป็นผู้ประกอบธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ ทำให้เกิดการสมรระหว่างแรงงานต่างด้าวกับแรงงานต่างด้าวหรือกับคนไทย และมีบุตรเกิดขึ้นจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาด้านสถานะและสิทธิในการเป็นพลเมืองของไทย รวมทั้งมีบางกลุ่มเข้ามาแอบแฝงในชุมชนของแรงงานต่างด้าวเพื่อต่อต้านรัฐบาลของตนกลุ่มก่อการร้ายระหว่างประเทศ มาเฟียผู้มีอิทธิพล โดยใช้ชุมชนในพื้นที่เป็นฐานในการดำเนินการ

แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ที่อยู่ในปัจจุบันมักไม่มีการศึกษาเนื่องจากไม่มีสถานศึกษาที่จะรองรับ ไม่สนใจในเรื่องของคุณภาพชีวิต อยู่กับอย่างแออัดเป็นชุมชนเสื่อมโทรมก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมของชุมชนและทางด้านสาธารณสุขที่มักเป็นแหล่งของโรคติดต่อร้ายแรงในอดีต เช่น กาฬโรค โรคเท้าช้าง เป็นต้น รวมทั้งการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างในเรื่องต่าง ๆ ทั้งค่าแรงที่ถูก การทำงานอย่างหนัก เสี่ยงอันตราย การจ่ายค่าตอบแทนที่น้อยกว่าความเป็นจริงหรือการโกงค่าแรงแรงงานต่างด้าว ในปัจจุบันมีการหมุนเวียนไปทำงานในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนายจ้างเลิกจ้างเพราะได้แรงงานที่มีค่าแรงงานถูกกว่า หรือการเลิกจ้างเนื่องจากมีปัญหาในเรื่องของการทำงานหรือการหนึ่งงานเนื่องจากถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างซึ่งแรงงานต่างด้าวเหล่านี้เมื่อถูกเลิกจ้างก็ไม่ถูกส่งกลับพม่า แต่หลบหนีอยู่ในไทยโดยไปหางานทำในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้การควบคุมแรงงานต่างด้าวในปัจจุบันกระทำได้ลำบาก

๒. การดำเนินการของจังหวัดในปัจจุบัน

การจัดระบบแรงงานต่างด้าวของจังหวัดกาญจนบุรีนั้น ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์การจัดระบบแรงงานต่างด้าว คือ การจัดทำทะเบียนแรงงานต่างด้าว (พม่า, ลาว, กัมพูชา) การพิสูจน์สัญชาติ และการนำเข้าตามบันทึกความเข้าใจ MOU

๒) ยุทธศาสตร์สกัดแรงงานต่างด้าวลักลอบทำงาน โดยการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจร่วมแก้ไขปัญหาลักลอบนำเข้ายาเสพติดและผู้หลบหนีเข้าเมืองจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อสกัดกั้นการเข้ามาของยาเสพติด และแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดฝ่ายความมั่นคง เป็นผู้อำนวยการศูนย์ มีหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง นายอำเภอ ทหาร ตำรวจ ข้าราชการฝ่ายปกครองเป็นกรรมการศูนย์ และ กอ.รมน. จังหวัดกาญจนบุรี เป็นเลขาธิการ

๓) ยุทธศาสตร์ตรวจสอบปราบปรามจับกุมแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง โดยการจัดตั้งชุดปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบจับกุมดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและผู้เกี่ยวข้อง เน้นพื้นที่ตอนในทั่วทั้งจังหวัดมีรองผู้ว่าราชการจังหวัดฝ่ายความมั่นคง เป็นผู้อำนวยการชุดปฏิบัติการ และจัดหางานจังหวัดกาญจนบุรี เป็นเลขานุการชุดปฏิบัติการ มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ประกอบด้วย ตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๑๑ กองกำกับการตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดกาญจนบุรี หน่วยเฉพาะกิจลาดหญ้า และอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี

๔) ยุทธศาสตร์ ผลักดัน และส่งกลับแรงงานต่างด้าว โดยกองกำกับการตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดกาญจนบุรี เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ

ข้อมูลการตรวจสอบปราบปรามจับกุมดำเนินคดีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย
รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ในปี ๒๕๕๔ (ต.ค. ๕๓ – มี.ค. ๕๔)

เดือน	ตรวจสอบ แรงงานต่างด้าว และสถาน ประกอบการ		ตรวจสอบพบแรงงาน ต่างด้าวผิดกฎหมาย				ดำเนินคดีผู้เกี่ยวข้อง		
	สถาน ประกอบ การ	คน ต่าง ด้าว	พม่า	ลาว	กัมพูชา	อื่น ๆ	ผู้ให้ ที่ พักพิง	ผู้ นำพา แรงงาน	นายจ้าง
ตุลาคม ๒๕๕๓	-	-	๔๘๔	๓	๙	๐	๙	๗	๐
พฤศจิกายน ๒๕๕๓	-	-	๒๗๒	๑	๖	๐	๓	๕	๑
ธันวาคม ๒๕๕๓	-	-	๗๔๕	๑๑	๑๐	๐	๓	๒๑	๓
มกราคม ๒๕๕๔	-	-	๑,๑๓๕	๕	๐	๐	๓	๕	๐
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔	-	-	๑,๕๘๐	๓	๗	๐	๘	๑๑	๐
มีนาคม ๒๕๕๔	-	-	๑,๕๗๕	๐	๐	๐	๑๐	๒	๐
รวม	-	-	๕,๗๙๑	๒๓	๓๒	๐	๓๖	๕๑	๔

ที่มา: สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดกาญจนบุรี

มิติด้านผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ

ผลกระทบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว^{๑๑}

จากการที่มีจำนวนแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าอยู่และทำงานในประเทศจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ กับประเทศไทย สรุปเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านเศรษฐกิจ

ผลดี

ช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานของประเทศ ทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง และยังช่วยลดต้นทุนการผลิต อันเนื่องมาจากแรงงานค่าจ้างถูก อดทนและขยัน

ผลเสีย

๑. ผลกระทบทางการค้าระหว่างประเทศ ประเทศพัฒนาแล้วอาจใช้กรณีการจ้างแรงงานค่าจ้างต่ำ การผลิตสินค้าเป็นข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า เนื่องจากไทยเป็นสมาชิก WTO ซึ่งกลุ่มสมาชิกทางยุโรปและอเมริกามักมีการเชื่อมโยงปัญหาของแรงงาน เข้ากับการค้า เพื่อกีดกันการส่งสินค้าออกของประเทศกำลังพัฒนา

๒. ปิดกั้นการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิตของประเทศ เนื่องจากการใช้แรงงานไร้ฝีมือแรงงานค่าจ้างต่ำ ทำให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการขาดความสนใจ หรือกระตือรือร้นในการพัฒนาเทคโนโลยีทางการผลิต ทำให้ไทยไม่สามารถผลิตสินค้าในระดับสูงเพื่อแข่งขันในตลาดโลกได้

๓. การใช้แรงงานต่างด้าวค่าจ้างต่ำ ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างค่าจ้างของแรงงานไทยให้ไม่สามารถขยับให้สูงขึ้นได้ เนื่องจากนายจ้างหันไปใช้แรงงานต่างด้าว

๔. เกิดการแย่งงานแรงงานไทยในบางอาชีพ

๕. ประเทศไทยต้องเสียงบประมาณเพิ่มมากขึ้นทางด้านสาธารณสุข และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานรวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ในการที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาร่วมใช้

๒. ด้านสังคม

๒.๑ ปัญหาทางด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นจำนวนมากส่วนใหญ่ขาดการศึกษา และขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสุขอนามัย เมื่อรวมกันเป็นชุมชนอาจเป็นต้นเหตุของการเกิดแหล่งเสื่อมโทรม และเป็นที่เพาะเชื้อโรคต่าง ๆ

^{๑๑} วุฒิชยา จันทมาศ. “การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย :ศึกษากรณีอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗.

๒.๒ ปัญหาเด็กที่ติดตามพ่อแม่ต่างด้าวเข้ามาในประเทศไทย หรือลูกของแรงงานต่างด้าวที่เกิดในเมืองไทยจะเป็นเด็กไร้สัญชาติ และเติบโตเป็นแรงงานที่ไม่มีคุณภาพ เนื่องจากขาดโอกาสในการรับการศึกษา อีกทั้งยังอาจจะผันตนเองเป็นแรงงานเด็ก เนื่องจากเด็กเหล่านี้จะต้องช่วยพ่อแม่ทำงานในที่สุด

๒.๓ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทยในบริเวณชุมชนแรงงานต่างด้าว รวมทั้งการประกอบอาชีพหญิงบริการข้ามชาติ

๓. ด้านการเมืองและความมั่นคงภายในประเทศ

๓.๑ ความมั่นคงภายในประเทศ เมื่อมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศเป็นจำนวนมากขึ้นอาจก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยภายในประเทศ ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในประเทศไทยกว่าล้านคน ถ้าคนเหล่านี้ก่อความไม่สงบหรือเกิดการชุมนุมหรือเรียกร้องขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในประเทศได้

๓.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แรงงานสัญชาติพม่าที่ลักลอบอยู่ในประเทศส่วนใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับปัญหาทางการเมือง แต่ยังมีกลุ่มต่อต้านรัฐบาลพม่าที่ยังอาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่ยังคงดำเนินการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลพม่า โดยใช้ประเทศไทยเป็นฐานและที่หลบซ่อน ซึ่งอาจกระทบต่อความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศไทย – พม่า นอกจากนั้น ยังได้มีความพยายามของกลุ่มบุคคลในการดำเนินการหาข่าวให้ทางการพม่าโดยการแฝงตัวเข้ามาในหมู่แรงงานพม่า

การวิเคราะห์ปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ

๑. เนื่องจากปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นปัญหา ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านเศรษฐกิจ แรงงานคนไทยทำ รัฐต้องเสียงบประมาณในการ จัดการดูแล ด้านสังคม เกิดชุมชนแออัดในสังคมไทย เกิดปัญหาบุคคลไร้สัญชาติตกค้าง ตลอดจนโรค ระบาดและอาชญากรรม ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพวกที่เข้ามาใช้ประเทศไทย เป็นแหล่งค้ายาเสพติด เป็นฐานในการต่อต้านทางการเมือง หรืออาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้ล้วน กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสิ้น ที่ผ่านมามีหลายหน่วยงานยังขาดการประสานงานและ ความร่วมมือโดยใกล้ชิด ทำให้การดำเนินงานไม่สอดคล้องเกื้อกูลกัน

๒. การบังคับใช้กฎหมาย กฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับที่ออกมาไม่มีผลบังคับที่แท้จริง กฎหมายบางข้อยังมีบทลงโทษไม่รุนแรง เพียงพอที่จะทำให้แรงงานต่างด้าว ขบวนการนำพาและผู้ประกอบการเกิดความเกรงกลัวหรือเข็ดหลาบ ก่อให้เกิดการทำความผิดซ้ำซาก ปัญหาที่ตรวจพบคือ แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง เมื่อถูกจับกุม ส่งกลับ ผลักดันกลับประเทศต้นทางก็จะลักลอบกลับเข้ามาใหม่ โดยผ่านขบวนการนำพาซึ่งมีอยู่ทั่วไป บางส่วนที่ถูกจับกุมดำเนินคดีก็กลับมากระทำผิดใหม่ ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังพยายามลักลอบใช้แรงงานเถื่อน หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการนำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนหรือแจ้งให้ทางราชการทราบเมื่อแรงงานต่างด้าวมีการหลบหนีออกไปจากการดูแล

๓. การจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว นโยบายไม่ชัดเจน ทำให้ขาดความร่วมมือจากผู้ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย จึงมีผลทำให้การดำเนินการตามนโยบายมีข้อบกพร่องหลายประการ ขาดมาตรการหรือระบบในการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่ผิดที่ผ่านมาเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้น

๔. การกำหนดมาตรฐานการจ้างแรงงานต่างด้าว ในด้านการคุ้มครองแรงงาน การประกันสังคม และการทำสัญญาจ้างมาตรฐานยังไม่มีมีการปฏิบัติเป็นรูปธรรม สำหรับการพัฒนาฝีมือแรงงานกระทำได้อย่างยากเนื่องจากแรงงานต่างด้าวไม่รู้ภาษา ไม่รู้กฎหมายจึงมีผลทำให้แรงงานต่างด้าวไม่มีมาตรฐานตามที่กำหนด

๕. นโยบายและมาตรการการควบคุมและสกัดกั้นคนเข้าเมืองของประเทศไทยยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอหน่วยงานของรัฐซึ่งรับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อควบคุมและสกัดกั้นคนเข้าเมือง โดยเฉพาะสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) และตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตช.) ยังไม่สามารถดำเนินมาตรการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้แนวทางการผลักดันเพื่อส่งกลับแรงงานพม่าที่ลักลอบเข้าเมืองยังไม่ปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม

๖. ปัญหาภาพลักษณ์ของประเทศ ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่มีการกำหนดแรงงานมาตรฐานไว้ การที่ผู้ประกอบการกดขี่แรงงานต่างด้าว โดยให้ค่าจ้างที่ต่ำไม่มีสวัสดิการ ไม่มีกฎหมายคุ้มครอง ไม่มีกฎหมายประกันสังคมรองรับ เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและสามารถที่จะเพิ่มผลิตภณณ์ในการแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดโลกได้

บทที่ ๓

แนวทางและข้อเสนอ

จากความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวในปัจจุบัน และในอนาคตที่มีแนวโน้มการใช้แรงงานต่างด้าวที่สูงขึ้น ประเทศไทยยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ทั้งในภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรและงานบริการต่าง ๆ ปีละไม่น้อยกว่า ๑ ล้านคน ในขณะที่ปัญหาที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย นับวันทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบทั้งด้านสังคม การสาธารณสุขและที่สำคัญยิ่งคือ ด้านความมั่นคงของประเทศ การศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาตินั้น จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ดังต่อไปนี้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาในระดับนโยบาย

ด้านการเมืองและความมั่นคงของชาติ

๑. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจน กำหนดนโยบายแรงงานต่างด้าวเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ เช่น ใช้นโยบายจับกุม ผลักดันส่งกลับ จัดหาสถานที่รองรับ และงบประมาณที่พอเพียงแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาแรงงานต่างด้าวในปัจจุบัน

๒. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข ตลอดจนหน่วยงานด้านความมั่นคง เช่น สภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม ควรเพิ่มการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างจริงจังมากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย จะต้องนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้อย่างเคร่งครัดและเฉียบขาด เพื่อป้องกันและปราบปรามกลุ่มขบวนการผู้ลักลอบค้าแรงงานผิดกฎหมาย

๓. ปัญหาขาดแคลนแรงงานในกิจการบางประเภท รัฐบาลควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการกับแรงงานต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานในประเทศไทย ควรกำหนดนโยบายในระยะยาว ทั้งที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้าง การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ โดยให้มีความสอดคล้องกับความต้องการใช้แรงงานต่างด้าว

ด้านเศรษฐกิจ

๑. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีการพัฒนากระบวนการผลิตและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อลดความจำเป็นในการใช้แรงงาน โดยเฉพาะกิจการที่ขาดแคลนแรงงานในประเทศ จนต้องอาศัยแรงงานต่างด้าว

๒. หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบปัญหาแรงงานต่างด้าว ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวทราบถึงนโยบายรัฐบาล มาตรการทางกฎหมายรวมทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการจ้างแรงงานต่างด้าว

๓. ภาครัฐและเอกชน ควรประสานความร่วมมือในการพัฒนาแรงงานคนไทย เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศในระยะยาว

ด้านสังคม

๑. ภาครัฐต้องกำหนดกลไกของรัฐ รวมทั้งเร่งประชาสัมพันธ์เรื่องการจ้างแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้ นายจ้างที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทราบถึงบทลงโทษทางกฎหมาย และผลกระทบด้านต่าง ๆ ที่ตามมา เพื่อกระตุ้นให้นายจ้างมาดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวตามกฎหมาย

๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงแรงงาน ควรเตรียมความพร้อมรับมือปัญหาการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวที่เข้าสู่ประเทศไทยเสมอ โดยเฉพาะมาตรการควบคุมโรคระบาด สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม

แนวทางในการแก้ไขปัญหาระดับการปฏิบัติงาน

การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการนำนโยบายทั้งในด้านแนวคิดเรื่องความมั่นคงของชาติ และแนวคิดเรื่องความต้องการแรงงานต่างด้าวไปสู่การปฏิบัติของส่วนราชการหรือองค์กรต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๑. มาตรการป้องกัน

๑.๑ จังหวัดโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับนายจ้าง ผู้ประกอบการ แรงงานต่างด้าว และประชาชนในพื้นที่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมาย

๑.๒ ความสำคัญของปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่ชอบด้วยกฎหมายเป็นปัญหาด้านความมั่นคง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องควบคุมและจำกัดการทำงานของคนต่างด้าวให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม กล่าวคือนำแรงงานต่างด้าวที่อยู่นอกระบบเข้ามาอยู่ในระบบให้มากที่สุดควบคู่ไปกับการกำหนดเขตพื้นที่ให้คนต่างด้าวซึ่งยึดหลักความจำเป็น เช่น เขตเกษตรกรรม เขตอุตสาหกรรม

๒. มาตรการปราบปราม

๒.๑ นำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนราชการของรัฐและภาคเอกชน ต้องให้การสนับสนุนและร่วมมือในการจับกุมปราบปราม และผลักดันส่งกลับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๒.๒ ประสานและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ผู้ประกอบการ ขบวนการนำพา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลในการปราบปรามการกระทำความผิด

๒.๓ บูรณาการทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ทั้งทหาร ตำรวจภูธร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจตระเวนชายแดน ฝ่ายปกครอง และสำนักงานจัดหางานจังหวัด เพื่อผนึกกำลังในการปราบปราม ตรวจสอบและจับกุมดำเนินคดีอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ นำระบบเงินรางวัลมาใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดนำไปสู่การจับกุมและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

มาตรการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่

จากการขาดแคลนแรงงานของภาคธุรกิจทั้งในจังหวัดกาญจนบุรีเอง และในพื้นที่ตอนใน ผู้ประกอบการต่างๆ จึงต้องพยายามหาแรงงานไร้ฝีมือมาทดแทน โดยการจ้างผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยเฉพาะผู้ที่มีสัญชาติพม่า เนื่องจากแรงงานพม่ามีความอดทนไม่เลือกงาน ไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องของสวัสดิการมากมายและไม่จ่ายค่าแรงตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นการช่วยลดต้นทุนไปในตัว แต่การนำเข้าแรงงานต่างด้าวดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะทางการสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าไม่เปิดจุดผ่านแดน เป็นเหตุให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติ ในระดับพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดหน้าด่านมีแนวเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและสภาพภูมิประเทศเอื้ออำนวย จึงเป็นช่องทางลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในแต่ละปีประมาณ ๓๐,๐๐๐ – ๕๐,๐๐๐ คน ผู้ศึกษาเห็นว่าการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้เสนอมาตรการที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

๑. รัฐควรประสานความร่วมมือกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เพื่อเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวที่ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีช่องทางในการเข้าเมือง และขออนุญาตทำงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน ทางการสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวที่ด่านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี อันเป็นเหตุให้แรงงานต่างด้าวชาวพม่าต้องหลบหนีเข้าเมือง

๒. ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราวที่ด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรีได้ ควรมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า กับประเทศไทยในการที่ส่ง-รับแรงงานอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดำเนินงานของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของทั้ง ๒ ประเทศ ทั้งในด้านการตอบสนองความต้องการใช้แรงงานและด้านความมั่นคง

๓. ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแนวทางดังข้อ ๑ และข้อ ๒ ข้างต้นได้รัฐควรกำหนดระบบการควบคุมแรงงานต่างด้าวชาวพม่าโดยดำเนินการในลักษณะ WORKING PASS ซึ่งเป็นเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง เพื่อขออนุญาตเข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งแนวทางนี้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงแรงงานในปัจจุบัน

บทที่ ๔

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ความต้องการแรงงาน

การขยายตัวของภาคธุรกิจและการลงทุนในประเทศไทย ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นจำนวนมาก เนื่องจากปัจจุบันคนไทยมีการศึกษาสูงขึ้นทำให้เกิดผลต่อค่านิยมในการเลือกงาน ก่อให้เกิดลักษณะของการขาดแคลนแรงงานในงานบางประเภทเช่น งานอันตรายสูง งานที่มีความยากลำบาก หรืองานที่สกปรก เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า 3D จึงทำให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่า ซึ่งมีจำนวนมากประกอบกับค่าจ้างแรงงานถูกกว่าแรงงานไทย แต่มีความอดทนสูงกว่าและไม่ต้องรับผิดชอบเรื่องสวัสดิการและไม่ต้องจ่ายค่าแรงตามที่กฎหมายกำหนด เป็นการลดต้นทุนการผลิตไปในตัว

ผลกระทบที่เกิดการแรงงานต่างด้าว

ปัญหาที่มาพร้อมกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยทั้งที่มาโดยถูกต้องและลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย มีแนวโน้มทั้งด้านปริมาณและความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามความต้องการใช้แรงงานที่เพิ่มขึ้นในด้านต่าง ๆ โดยสรุป ดังนี้

ด้านความมั่นคง ซึ่งมีผลกระทบด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ว่าด้วยชนกลุ่มน้อย เขตเสรีแรงงานเถื่อน กฎหมายและนโยบายแรงงานที่ไม่ชัดเจน ไม่มีการวางมาตรการอย่างเป็นระบบ ยืดหยุ่นผ่อนผันในนโยบายจนก่อให้เกิดปัญหาที่สะสมอย่างยาวนาน การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการและความเคร่งครัดของเจ้าหน้าที่ และปัญหาที่เกิดจากเจ้าหน้าที่ เช่น การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ การขาดการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือไม่มีข้อมูลของทางการที่ชัดเจน ตรงกันและไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลต่อกัน

ด้านสาธารณสุข ซึ่งเป็นประเด็นของ การควบคุมโรค การจำกัดผลกระทบของโรคร้ายแรง การสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีระบบ ภาระงบประมาณการบริการและการรักษาของรัฐไทย

ด้านสังคม ซึ่งเป็นปัญหาความปลอดภัยของชีวิตทรัพย์สิน การก่ออาชญากรรม ขบวนการลักลอบเข้าเมืองและการค้ามนุษย์ ปัญหาการสร้างอิทธิพลกลุ่มชนชาติ ยาเสพติด ปัญหาโสเภณี ภาระของรัฐในเรื่องการจัดปัจจัยพื้นฐานและการสาธารณสุขโรค การพึ่งพาบริการโรงเรียนของรัฐ การเลือกปฏิบัติด้านมนุษยธรรม และปัญหาเด็กต่างด้าว และเด็กเล็ดผสมที่เกิดในประเทศไทย รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญชาติ หรือการได้มาซึ่งสัญชาติ

ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประเด็นของต้นทุนค่าแรงงาน การแย่งงาน การพัฒนาฝีมือแรงงาน การปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ใช้ทักษะสูง เกิดธุรกิจนอกระบบ ความต้องการความจำเป็น และจำนวนแรงงานต่างด้าวที่แท้จริง ที่ทำให้ไม่สามารถสร้างตลาดแรงงานที่แท้จริงได้ จนถึงการไม่สามารถกำหนดนโยบายการจัดสรรทรัพยากรและแรงงานต่างด้าวในประเภทอุตสาหกรรมต่างๆ เพราะไม่มีตัวเลขที่ชัดเจน

ลักษณะของการใช้แรงงานต่างด้าวในจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีมีความต้องการแรงงานทั้งภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และงานบริการต่าง ๆ จำนวนมากในขณะที่ไม่สามารถหาแรงงานภายในประเทศได้ตามความต้องการ จึงจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าวแทน โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่า แต่การนำเข้าแรงงานต่างด้าวดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายได้ เพราะทางการสาธารณสุขแห่งสหภาพพม่าไม่เปิดจุดผ่านแดน เป็นเหตุให้มีการลักลอบเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในพื้นที่ตามแนวชายแดนเช่น อำเภอสังขละบุรี โดยมีการใช้แรงงานต่างด้าวทั้งลักษณะเข้ามา – เย็นกลับ และที่เข้ามาทำงานในพื้นที่ตอนใน ทั้งในเขตจังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งกรุงเทพมหานคร

การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาคุณภาพ ระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าวกับปัญหาความมั่นคงของชาติในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากจะใช้มาตรการตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาที่น่าจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ การควบคุมและบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในจังหวัดกาญจนบุรีให้เป็นระบบ ให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดย มีชอบด้วยกฎหมายเข้ามาจดทะเบียนกับทางราชการ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมกำหนดนโยบาย รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอมาตรการที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ดังนี้

ข้อเสนอทางการบริหาร

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านมาผู้ศึกษาเห็นว่า แนวทางที่เหมาะสมมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ สมควรผลักดันนำไปเป็นข้อเสนอ คือ นโยบายการกำหนดระบบการควบคุมแรงงานต่างด้าวชาวพม่าโดยดำเนินการในลักษณะ WORKING PASS ซึ่งเป็นเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง เพื่อขออนุญาตเข้ามาทำงานในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งยังสามารถควบคุมแรงงานต่างด้าวได้ โดยสามารถดำเนินการ ดังนี้

๑. รัฐต้องกำหนดจำนวนแรงงานต่างด้าวที่จะอนุญาตให้ทำงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ทุกประเภทในอัตราส่วนที่เหมาะสม ทั้งนี้สถานประกอบการจะต้องแจ้งความจำนงกับหน่วยงานภาคปฏิบัติที่รับผิดชอบว่าประสงค์จะรับแรงงานต่างด้าวจำนวนเท่าใด

๒. แรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานจะต้องมีเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทาง (WORKING PASS)

๓. ระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร อาจต้องกำหนดให้สอดคล้องกับลักษณะการทำงานที่แตกต่างกัน และเป็นท้องที่ที่กำหนดเท่านั้น

๔. อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้เฉพาะงานที่ขาดแคลนแรงงาน และไม่สามารถจัดหาแรงงานในประเทศได้เท่านั้น เช่น งานกรรมกร และงานผู้รับใช้ในบ้าน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา

การดำเนินการตามข้อเสนอนโยบายการกำหนดระบบการควบคุมแรงงานต่างด้าว ชาวพม่าโดยดำเนินการในลักษณะ WORKING PASS จะสำเร็จได้ต้องอาศัยการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่สำรวจความต้องการแรงงานต่างด้าวที่แท้จริงของภาคธุรกิจ การจัดทำแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ การเน้นย้ำคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งการเพิ่มพูนศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จตามนโยบาย สามารถแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งและการรักษาดุลยภาพระหว่างความต้องการแรงงานต่างด้าว กับปัญหาความมั่นคงของชาติ

ห้องสมุดกฎหมายมหาชน
ศาลปกครอง

บรรณานุกรม

- รุ่งเกียรติ สนแจ่ม. “นโยบายรัฐบาลกับปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายศึกษากรณี : แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) ๒๕๕๗.
- วุทธยา จันทมาศ. “การแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย : ศึกษากรณี อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๗.

บทความ

- จินตนา พรพิไลพรรณ. “ปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย” จุลสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มิ.ย. - ส.ค. ๒๕๕๐), หน้า ๓๒ - ๔๒
- อุดมเดช สิตบุตร. “แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี.”

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- กระทรวงแรงงาน. “สถานการณ์คนต่างด้าว.” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nic.go.th> (วันที่สืบค้น : ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔)
- กรมการจัดหางาน (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.policy.doe.go.th> (วันที่สืบค้น : ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔)
- จุดประกาย, (กุมภาพันธ์, ๒) “แรงงานพม่า ต่างด้าวดกขบ” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.bangkokbiznews.com> (วันที่สืบค้น : ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔)

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

(๒) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว เฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

(๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

(๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญ

พิเศษ

(๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลตาม (๑)

หรือ (๒) หรือ (๓)

(๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาล ต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๗) บุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือ ประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

“ถูกจ้าง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๔ ให้ทำงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๕

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

“คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดี และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของอธิบดีเพื่อออกใบอนุญาตและปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการจัดหางาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การทำงานของคนต่างด้าว

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗ งานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ จะกำหนดให้แตกต่างกันระหว่างคนต่างด้าวทั่วไปกับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ก็ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานบางประเภทหรือบางลักษณะในราชอาณาจักร รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานตามประเภทหรือลักษณะที่กำหนดในราชอาณาจักรก็ได้

ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนด และชำระค่าธรรมเนียมก่อนทำสัญญาจ้างไม่น้อยกว่าสามวันทำการ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคสอง ต้องเสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

ส่วนที่ ๒

ใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๙ ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา ๗ และได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบดีจะวางระเบียบเพื่อกำหนดแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าวนั้นก็ได้

การขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการอนุญาตนั้นต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยรายละเอียดที่อธิบดีกำหนดโดยเร็ว

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในระหว่างรอรับใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้คนต่างด้าวนั้นทำงานไปพลางก่อนได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ จนถึงวันที่นายทะเบียนแจ้งให้มารับใบอนุญาต

มาตรา ๑๓ คนต่างด้าวซึ่งไม่อาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ เพราะเหตุดังต่อไปนี้ อาจขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและผลกระทบต่อสังคม

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๓) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

(๔) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๕) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ
ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ด้วยก็ได้

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานภายในท้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องกับท้องที่ดังกล่าว

คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวพร้อมกับแสดงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางก่อนนายทะเบียนและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนระบุท้องที่หรือสถานที่ที่อนุญาตให้ทำงาน ระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงาน ประเภทหรือลักษณะงาน และนายจ้างที่คนต่างด้าวนั้นจะไปทำงานด้วย ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในมาตรานี้จะใช้บังคับกับท้องที่ใด สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติใด เพื่อทำงานประเภทหรือลักษณะใด ในช่วงระยะเวลาหรือฤดูกาลใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ลูกจ้างซึ่งได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๔ เฉพาะงานที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อเป็นประกันค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยให้นายจ้างมีหน้าที่หักเงินค่าจ้างจากลูกจ้างนั้นและนำส่งเข้ากองทุน

จำนวนเงินที่ลูกจ้างต้องส่งเข้ากองทุน การหักเงินค่าจ้าง และการนำส่งเงินค่าจ้างเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ กำหนดเวลา และอัตราตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ จำนวนและอัตราดังกล่าวจะกำหนดให้แตกต่างกันสำหรับลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวแต่ละสัญชาติก็ได้ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างแต่ละสัญชาติกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับลูกจ้างซึ่งมีหลักฐานใบรับตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แสดงว่าได้จ่ายเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว หรือมีหนังสือรับรองตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง และลูกจ้าง

ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของนายทะเบียนว่าได้จ่ายเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ เฉพาะลูกจ้างซึ่งยังไม่เคยได้รับเงินคืนตามมาตรา ๑๘ หรือยังไม่เคยถูกส่งกลับตามมาตรา ๒๐

มาตรา ๑๖ เมื่อนายจ้างนำส่งเงินค่าจ้างของลูกจ้างผู้ใดเข้ากองทุนแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบรับให้แก่ นายจ้าง โดยในใบรับนั้นอย่างน้อยต้องระบุชื่อและเลขประจำตัวของลูกจ้างซึ่งถูกหักค่าจ้าง จำนวนเงินที่นำส่ง และจำนวนเงินค้างส่ง และให้นายจ้างมอบใบรับให้แก่ลูกจ้างนั้นไว้เป็นหลักฐาน

เมื่อลูกจ้างถูกหักเงินค่าจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้แก่ลูกจ้างนั้นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีที่หนังสือรับรองตามวรรคสอง สูญหายหรือเสียหาย ลูกจ้างมีสิทธิขอรับใบแทนจากนายทะเบียน

การออกใบรับตามวรรคหนึ่ง การออกหนังสือรับรองตามวรรคสอง และการออกใบแทนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ นายจ้างซึ่งไม่นำส่งเงินค่าจ้างตามมาตรา ๑๕ เข้ากองทุนหรือนำส่งไม่ครบถ้วน ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสองต่อเดือนของเงินค่าจ้างที่ไม่ได้นำส่งหรือนำส่งไม่ครบ

มาตรา ๑๘ ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเองมีสิทธิได้รับเงินค่าจ้างของคนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืน โดยยื่นคำร้องขอคืนต่อนายทะเบียน ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ตนจะต้องผ่านเพื่อกลับออกไปนอกราชอาณาจักร หรือมีหนังสือแจ้งการขอคืนไปยังนายทะเบียน

การขอคืนเงินค่าจ้างตามวรรคหนึ่ง ลูกจ้างต้องแนบหลักฐานตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง ในกรณียังส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบถ้วน หรือหลักฐานตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีส่งเงินเข้ากองทุนครบถ้วนแล้ว

ให้นายทะเบียนมีหน้าที่คืนเงินค่าจ้างตามวรรคหนึ่งให้แก่ลูกจ้างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องหรือหนังสือแจ้งการขอคืน แล้วแต่กรณี ในกรณีที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนคืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่ครบกำหนดสามสิบวันดังกล่าวจนถึงวันที่นายทะเบียนคืนเงินค่าจ้างให้แก่ลูกจ้าง

การคืนเงินค่าจ้างและดอกเบี้ยตามมาตรานี้จะคืนเป็นเงินสด หรือเช็คระบุชื่อลูกจ้าง หรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของลูกจ้างก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๙ ลูกจ้างซึ่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง ถ้ามิได้ขอรับเงินค่าจ้างของคนที่ถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนคืนตามมาตรา ๑๘ ภายในสองปีนับแต่วันที่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เป็นอันหมดสิทธิที่จะได้รับเงินนั้นคืน และให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน

ในกรณีที่ลูกจ้างตามวรรคหนึ่งกลับเข้ามาในราชอาณาจักรและกลับเข้าทำงานตามใบอนุญาตเดิมที่ยังไม่สิ้นอายุ หรือได้ทำงานตามใบอนุญาตใหม่อันเป็นงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๕ แล้วแต่กรณี ภายในสองปีนับแต่วันที่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ลูกจ้างนั้นไม่ต้องถูกหักเงินค่าจ้างเพื่อนำส่งเข้ากองทุนอีก เว้นแต่เงินค่าจ้างที่ลูกจ้างนั้นเคยถูกหักและนำส่งเข้ากองทุนยังไม่ครบถ้วน ให้นายจ้างหักเงินค่าจ้างของลูกจ้างนั้นและนำส่งเข้ากองทุนจนกว่าจะครบถ้วน

มาตรา ๒๐ เมื่อมีกรณีที่จะต้องส่งลูกจ้างกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้กองทุนจ่ายเงินของกองทุนเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งลูกจ้างนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ในกรณีที่ลูกจ้างซึ่งจะถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรยังส่งเงินเข้ากองทุนไม่ครบถ้วน ให้กองทุนจ่ายเงินของกองทุนสมทบในส่วนที่ขาด เว้นแต่ลูกจ้างนั้นเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามความต้องการของนายจ้าง นายจ้างนั้นต้องรับผิดชอบในเงินจำนวนที่ลูกจ้างยังส่งเข้ากองทุนไม่ครบถ้วน และให้กองทุนเรียกเก็บเงินส่วนที่ยังขาดอยู่นั้นจากนายจ้าง

มาตรา ๒๑ ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันออก เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ

อายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งไม่มีผลเป็นการขยายระยะเวลาอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ ได้รับการขยายระยะเวลาทำงานตามกฎหมายนั้น ๆ ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการขยายระยะเวลาทำงานนั้นต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยเร็วและให้นายทะเบียนจดแจ้งการขยายระยะเวลานั้นลงในใบอนุญาต

มาตรา ๒๓ ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะทำงานนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

เมื่อได้ยื่นคำขอตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่า นายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตให้ต่อได้ครั้งละไม่เกินสองปี โดยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการตั้งถิ่นฐานของคนต่างด้าวในราชอาณาจักร และกรณีคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๑) และ (๒) ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานติดต่อกันรวมแล้วต้องไม่เกินสี่ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเป็นคราว ๆ ไป

การขอต่ออายุและการต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรืออยู่ ณ สถานที่ทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ

มาตรา ๒๕ ถ้าใบอนุญาตสูญหายหรือเสียหาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือเสียหาย

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ผู้รับใบอนุญาตต้องทำงานตามประเภทหรือลักษณะงาน และกับนายจ้าง ณ ท้องที่หรือสถานที่และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต

ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทหรือลักษณะงาน นายจ้างท้องที่หรือสถานที่ทำงาน หรือเงื่อนไข ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งมีใบอนุญาตทำงานกับตนเพื่อทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ท้องที่หรือสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาตให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

หมวด ๒

กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมการจัดหางาน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว และผู้ถูกสั่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๐ ให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินเพิ่มตามมาตรา ๘ วรรคสาม

(๒) เงินที่นายจ้างนำส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๑๕

(๓) เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๖

(๔) เงินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง

(๕) เงินที่เรียกเก็บจากนายจ้างตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๗) เงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บได้ตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

(๘) ดอกผลของกองทุน

(๙) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๑ เงินของกองทุนให้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งลูกจ้างกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) คืนให้แก่ลูกจ้างตามมาตรา ๑๘ และเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดังกล่าว

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๔) เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งผู้ถูกสั่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ

(๕) เป็นค่าใช้จ่ายอันจำเป็นต่อการบริหารกองทุนซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสิบของดอกผลของกองทุน

(๖) เงินของกองทุนตามมาตรา ๓๐ (๗) และดอกผลของเงินดังกล่าวให้ใช้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่เงินของกองทุนไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐบาลจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่กองทุนเป็นคราว ๆ ตามความจำเป็น

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน การเงิน การอุตสาหกรรม และกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการจัดหางานเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

มาตรา ๓๓ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ออกเพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติดีเลียมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการกองทุน ผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมของคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนและการประชุมของ คณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินของ กองทุนในแต่ละปีตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าใช้จ่ายอันจำเป็นในการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือ ผู้ถูกส่งเนรเทศแต่ละสัญชาติกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

(๓) พิจารณาจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามแนวทาง และลำดับความสำคัญตาม (๑)

(๔) พิจารณาจัดสรรเงินของกองทุนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับทรองใช้จ่ายในการ ส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือผู้ถูกส่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ และการตรวจสอบภายในของกองทุน

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินของกองทุนให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการส่งลูกจ้าง คนต่างด้าว หรือผู้ถูกส่งเนรเทศกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และการเบิก จ่ายเงินทรองตาม (๔)

ข้อกำหนด ผลการพิจารณา และระเบียบตามมาตรานี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ระเบียบตาม (๕) และ (๖) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๘ ให้กรมการจัดหางานจัดทำบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามระบบการบัญชีที่กระทรวงการคลังได้วางไว้

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๔๐ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมการจัดหางานเผยแพร่งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

หมวด ๓

คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนองค์กรนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้างฝ่ายละไม่เกินสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจากผู้ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน การอุตสาหกรรม และกฎหมาย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้าง และวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีในการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ติดตาม ดูแล และประสานการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของคนต่างด้าวตามนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๔) กำกับการดำเนินงานของกรมการจัดหางานในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามนโยบายการทำงานของคนต่างด้าวที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๔

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๔๕ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมพัฒนา

ธุรกิจการค้า ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนองค์กรนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้างฝ่ายละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมการจัดหางานคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

การได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้แทนองค์กรนายจ้างและผู้แทนองค์กรลูกจ้าง และวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ หรือเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ขออนุญาต ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งดังกล่าว

ให้นายทะเบียนส่งคำอุทธรณ์พร้อมทั้งเหตุผลในการมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ไม่อนุญาต ไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาต ต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์วินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

ในกรณีอุทธรณ์คำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา ๔๗ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคำสั่งทางปกครองและคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการทำคำสั่งทางปกครองและการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๕

การกำกับดูแล

มาตรา ๔๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงรวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

(๒) เข้าไปในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่มีหรือเชื่อได้ว่ามีการทำงานในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องมีหมายของศาล เว้นแต่เป็นการเข้าไปในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงเวลาพระอาทิตย์ตก ในการนี้ ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ จากบุคคลที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานที่ดังกล่าวได้

มาตรา ๔๙ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๕๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบคนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ และสั่งให้ไปรายงานตัวยังสถานีตำรวจพร้อมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่คนต่างด้าวผู้นั้นไม่ยินยอมหรือจะหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับคนต่างด้าวนั้นโดยไม่ต้องมีหมายจับ และให้นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยทันที ในการนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๑/๑ มาตรา ๘๒ มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาใช้บังคับกับการจับตามมาตรานี้โดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการสอบสวน รัฐมนตรีจะแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้ความชำนาญในการสอบสวนร่วมเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนในคดีความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ได้

การดำเนินการเกี่ยวกับการจับกุมตามวรรคสอง และการร่วมกันสอบสวนตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติร่วมกันกำหนด

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๑ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในเวลาที่พนักงานสอบสวนกำหนดซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับและดำเนินการให้คนต่างด้าวนั้นเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๕๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดทำงานอันเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๕๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และถ้าคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน

มาตรา ๕๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๕๖ ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้มีจำนวนสามคนและคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้เปรียบเทียบและผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๗ ให้ออกกฎกระทรวงกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ตามมาตรา ๙ ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงตามมาตรา ๙ ให้นายทะเบียนอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใด ๆ ได้ เว้นแต่งานที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๕๘ คนต่างด้าวผู้ใดได้รับใบอนุญาตหรือได้รับการผ่อนผันให้ทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ อยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ถือว่าได้รับใบอนุญาตหรือได้รับอนุญาตให้ทำงานตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือการผ่อนผันนั้น

ใบอนุญาตที่ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้ใช้ได้ต่อไปตราบเท่าที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ และผู้รับใบอนุญาตยังทำงานที่ได้รับอนุญาตนั้น

มาตรา ๕๙ บรรดาคำขอและคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอหรือคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดี ซึ่งได้ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๔ และยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไป
เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา
กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดีที่ออกตามความใน
พระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาต	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๒) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๓,๐๐๐ บาท
(๔) การอนุญาตให้เปลี่ยนหรือ เพิ่มลักษณะงาน นายจ้าง หรือท้องที่หรือสถานที่ทำงาน ที่ได้รับอนุญาต หรือเงื่อนไข ในการอนุญาต	ครั้งละ	๕,๐๐๐ บาท
(๕) การจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการ	รายละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๖) ค่ายื่นคำขอ	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม จะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดย
คำนึงถึงสาขาอาชีพหรือสาขาอาชีพและท้องที่ทำงานของคนต่างด้าวก็ได้

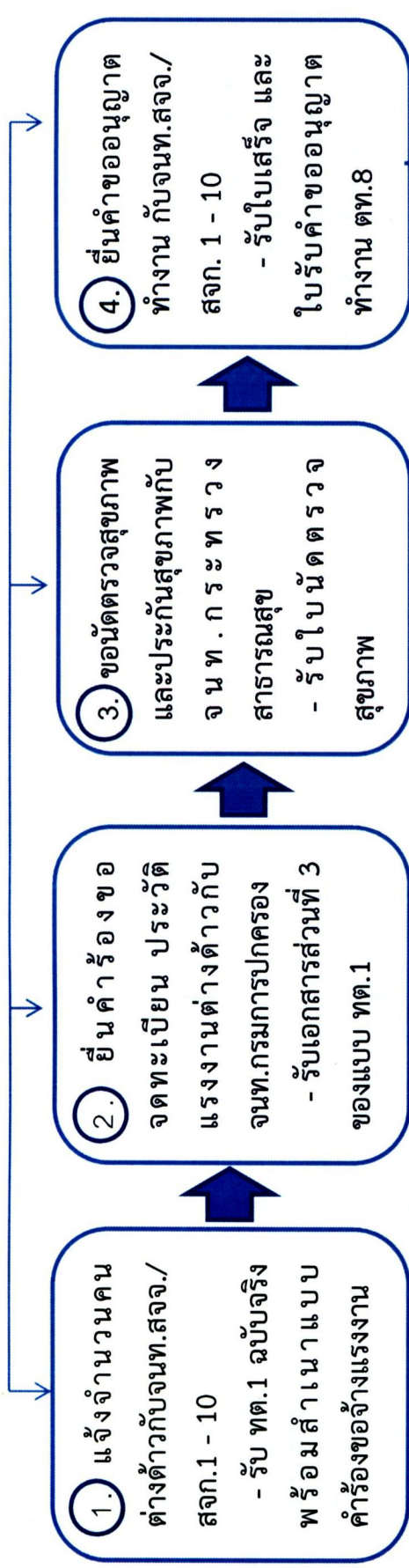
หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ไม่สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน และโดยที่แรงงานต่างด้าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

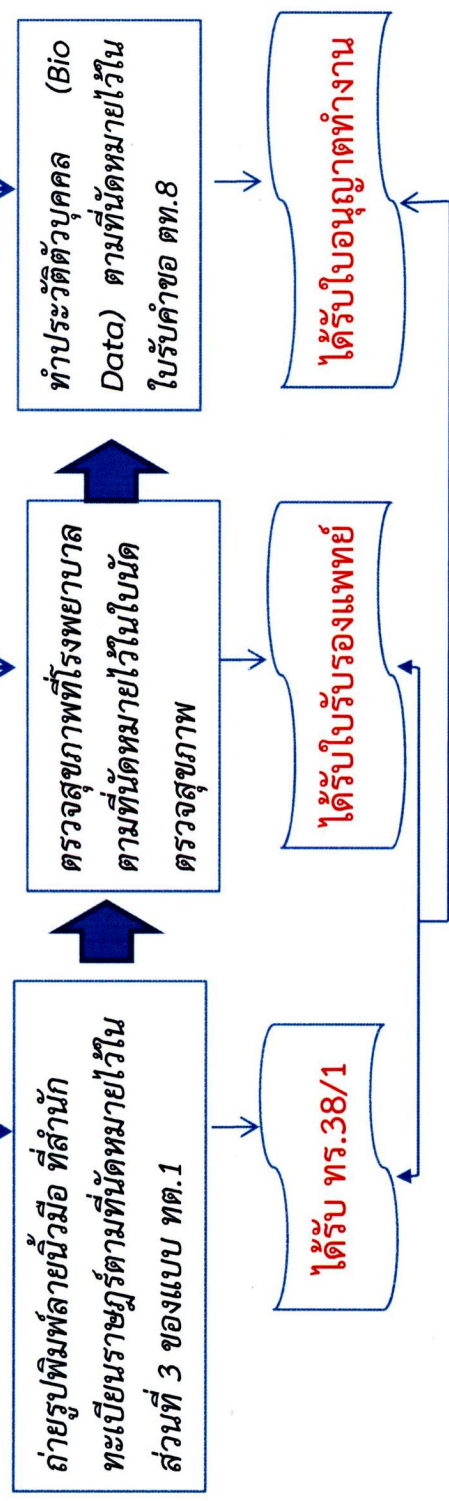
ขั้นตอนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 2554

ขั้นตอนที่นายจ้างไม่ต้อนำคนต่างด้าวมา ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

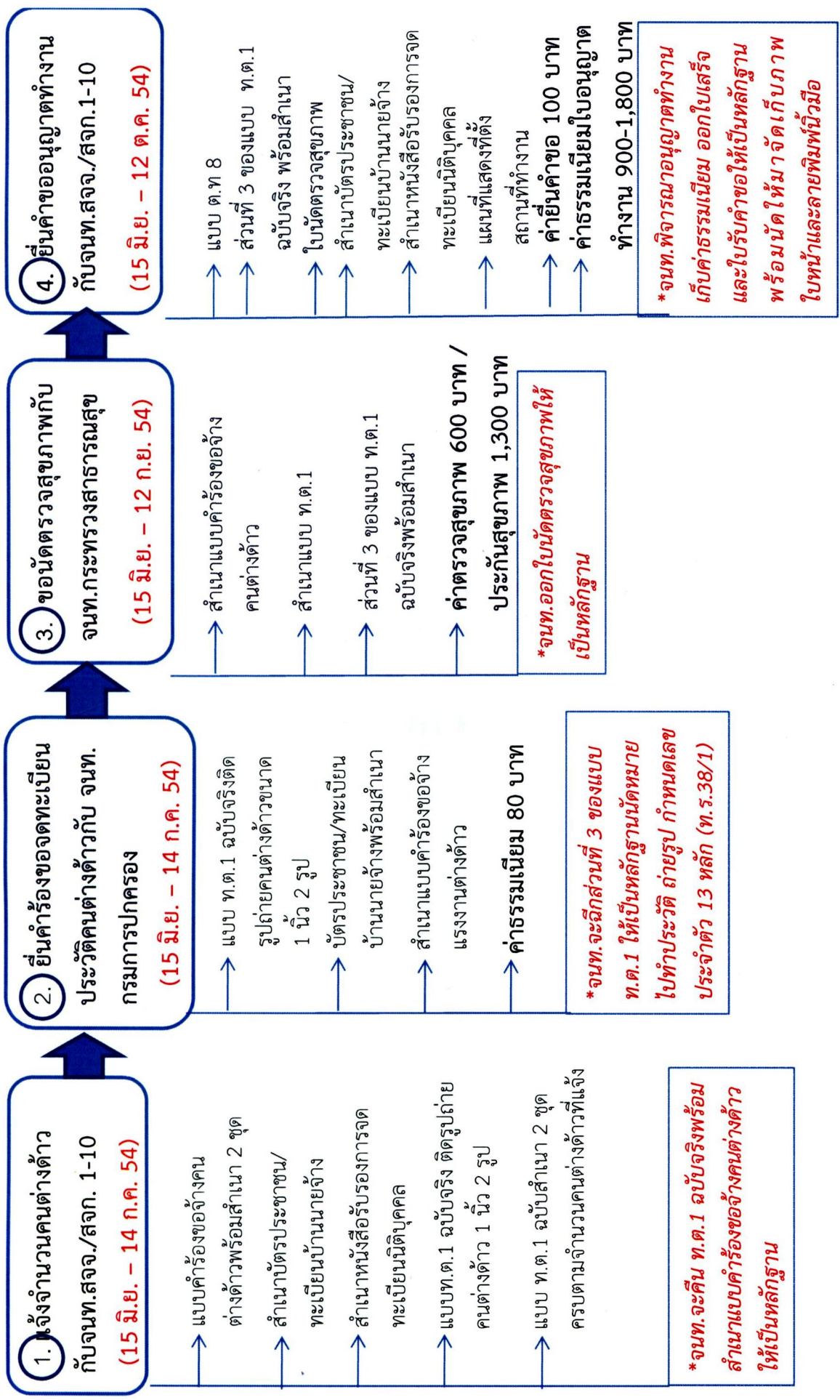
ดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน ถึง 14 กรกฎาคม 2554

ขั้นตอนที่นายจ้างต้อนำคนต่างด้าวมา

ที่ “ไม๊ไต” ดำเนินการ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

ภาคผนวก ค

ขั้นตอนการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าว สัญชาติกัมพูชา พม่า และลาว

ขั้นตอนที่ ๑ การพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าว

สัญชาติกัมพูชา

-เอกสารประกอบการยื่นขอรับการพิสูจน์สัญชาติ

๑. ใบอนุญาตทำงาน (บัตรสีชมพู) หรือสำเนา ทร.๓๘/๑ และสำเนาใบเสร็จรับเงินการชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี ๒๕๕๓
๒. รูปถ่ายขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๓ รูป
๓. ค่าธรรมเนียม ๑,๕๐๐ บาท

- เอกสารประกอบการต่ออายุเอกสารรับรองบุคคล (C.I.)

๑. เอกสารรับรองบุคคล (C.I.)
๒. ค่าธรรมเนียม ๕๐๐ บาท

สัญชาติลาว

๑. แบบคำร้องขอรับการพิสูจน์สัญชาติลาว
๒. รูปถ่ายหน้าตรง พื้นด้านหลังสีขาว เลื่อเซ็ดมีปก ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๘ รูป
๓. ใบอนุญาตทำงาน (บัตรสีชมพู) หรือสำเนา ทร.๓๘/๑ และสำเนาใบเสร็จรับเงินการชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี ๒๕๕๓
๔. ค่าธรรมเนียมการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติลาว คนละ ๒,๕๐๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้
 - หนังสือเดินทางชั่วคราวมีอายุ ๑ ปี ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท
 - หนังสือเดินทางมีอายุ ๕ ปี ฉบับละ ๑,๕๐๐ บาท

สัญญาติพม่า

๑. แบบฟอร์มข้อมูลส่วนตัวพม่า
๒. แบบฟอร์มพิสูจน์สัญญาติพม่า
๓. หนังสือรับรองสัญญาติพม่า
๔. แบบฟอร์มขอทำบัตรประชาชนพม่า
๕. เอกสารส่งตัวแรงงานพม่าไปพิสูจน์สัญชาติ (๓ ช่อง)
๖. สำเนา ทร.๓๘/๑ หรือใบอนุญาตทำงาน (บัตรสีชมพู) หรือสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ปี ๒๕๕๓
๗. รูปถ่าย ขนาด ๒ นิ้ว หน้าตรง ไม่สวมหมวก จำนวน ๑๐ รูป
๘. ค่าธรรมเนียม ๓,๐๐๐ จ๊ิต (ประมาณ ๑๐๐ บาท)

ขั้นตอนที่ ๒ การยื่นขอตรวจลงตรา VISA L - A

เอกสารหลักฐานของนายจ้างและแรงงานต่างด้าว

๑. - เอกสารรับรองบุคคล (C.I.) ของแรงงานต่างด้าว และสำเนา ๑ ชุด สำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา
 - หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) และสำเนา ๑ ชุด สำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวและพม่า
๒. แบบคำร้องขอรับการตรวจลงตรา และรูปถ่ายขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๑ รูป
๓. บัตรเข้าและออก (ตม.๖)
๔. ใบอนุญาตทำงาน (สีชมพู) และสำเนา หรือ ทร.๓๘/๑ และใบเสร็จการชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี ๒๕๕๓
๕. สำเนาหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างแรงงานต่างด้าว (โควต้า) ปีปัจจุบันและยังไม่หมดอายุ
๖. สำเนาบัตรประชาชนนายจ้างและสำเนาทะเบียนบ้าน
๗. กรณี นายจ้างจดทะเบียนบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด มีอายุไม่เกิน ๖ เดือน
๘. กรณี นายจ้างไม่สามารถมายื่นเอกสารได้ด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจจากนายจ้างให้บุคคลสัญชาติไทยมาดำเนินการแทน และติดอากรแสตมป์ ๑๐ บาท และแนบสำเนาบัตรประชาชนไทยของผู้รับมอบอำนาจ
๙. ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา คนละ ๕๐๐ บาท

หมายเหตุ : แรงงานต่างด้าวต้องมาติดต่อด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ ๓ การขอรับใบอนุญาตทำงาน

เอกสารหลักฐานของนายจ้างและแรงงานต่างด้าว

๑. แบบฟอร์ม ตท.๑๕ (Download)
๒. รูปถ่ายขนาด ๒ นิ้ว
๓. สำเนา ทร.๓๘/๑
๔. สำเนาใบเสร็จรับเงินการชำระค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ปี ๒๕๕๓
๕. - เอกสารรับรองบุคคล (C.I.) ของแรงงานต่างด้าว และสำเนา ๑ ชุด สำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา
 - หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) และสำเนา ๑ ชุด สำหรับแรงงานต่างด้าวสัญชาติลาวและพม่า
๖. ใบรับรองแพทย์ (ยกเว้นผู้ได้รับการตรวจสุขภาพตามระบบผ่อนผัน และใบอนุญาตทำงานยังไม่หมดอายุ)
๗. สำเนาหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้นายจ้างแรงงานต่างด้าว (โควต้า) ปัจจุบันและยังไม่หมดอายุ
๘. กรณี นายจ้างจดทะเบียนบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ต้องแสดงหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด มีอายุไม่เกิน ๖ เดือน
๙. สำเนาบัตรประชาชนนายจ้าง
๑๐. กรณี นายจ้างไม่สามารถมายื่นเอกสารได้ด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจจากนายจ้างให้บุคคลสัญชาติไทยมาดำเนินการแทน โดยใช้แบบฟอร์มของกรมการจัดหางาน และติดอากรแสตมป์ ๑๐ บาท และแนบสำเนาบัตรประชาชนไทยของผู้รับมอบอำนาจ (Download)
๑๑. แผนที่สถานที่ทำงาน
๑๒. ค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าว ตามอัตราแต่ละท้องที่ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการทำงานและจ้างคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๒

ภาคผนวก ง

สิ่งที่นายจ้างต้องดำเนินการ

ในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ปี ๒๕๕๔

๑. ติดต่อขอรับแบบคำร้องขอจ้างคนต่างด้าว/แบบตท.๘/แบบท.ต.๑ ได้ที่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ หรือดาวน์โหลดในเว็บไซต์กรมการจัดหางาน(www.doe.go.th) หรือติดต่อขอรับแบบ ท.ต.๑ ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่นโดยตรง

๒. กรอกข้อมูลในแบบคำร้องขอจ้างคนต่างด้าว พร้อมจัดทำสำเนา ๒ ชุด และกรอกข้อมูลในแบบ ท.ต.๑ ติดรูปถ่ายคนต่างด้าวขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป พร้อมจัดทำสำเนา ๒ ชุด

๓. นำแบบคำร้องขอจ้างคนต่างด้าว พร้อมสำเนา ๒ ชุด และแบบท.ต.๑ ฉบับจริง พร้อมสำเนา ๑ ชุด ยื่นกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ ในขั้นตอนที่ ๑ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ(One Stop Service) ในระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๔. นำแบบท.ต.๑ ฉบับจริง และสำเนาแบบคำร้องขอจ้างคนต่างด้าว ๑ ชุด ยื่นกับเจ้าหน้าที่สำนักทะเบียนจังหวัด/สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น/สำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร ในขั้นตอนที่ ๒ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ(One Stop Service) ในระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๕. นำส่วนที่ ๓ ของแบบท.ต.๑ ฉบับจริง พร้อมสำเนา ๑ ชุด และสำเนาแบบคำร้องขอจ้างคนต่างด้าว ๑ ชุด ยื่นกับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ในขั้นตอนที่ ๓ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ(One Stop Service) ในระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๖. ยื่นแบบคำขอตท.๘ พร้อมส่วนที่ ๓ ของแบบท.ต.๑ ฉบับจริง และสำเนา ๑ ชุด และใบนัดตรวจสุขภาพ ยื่นกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ ในขั้นตอนที่ ๔ ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ(One Stop Service) ในระหว่างวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔

หมายเหตุ : การยื่นแบบในศูนย์บริการเบ็ดเสร็จในขั้นตอนที่ ๑ - ๔ นายจ้างสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องพาตัวคนต่างด้าวมา

๗. หลังจากนายจ้างดำเนินการตามขั้นตอน ๑-๔ ในศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นายจ้างพาตัวคนต่างด้าวไปดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ พาตัวคนต่างด้าวไปจัดทำประวัติ ถ่ายรูป กำหนดเลขประจำตัว ๑๓ หลัก เพื่อออกเอกสาร ท.ร.๓๘/๑ ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น ตามวันเวลาที่กำหนดในส่วนที่ ๓ ของแบบ ท.ต.๑

๗.๒ พาตัวคนต่างด้าวไปตรวจสุขภาพ ณ โรงพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เพื่อขอรับใบรับรองแพทย์ ตามวันเวลาที่กำหนดในใบนัดตรวจสุขภาพ

๗.๓ พาตัวคนต่างด้าวไปทำการจัดเก็บข้อมูลBio Data (เก็บภาพใบหน้าลายพิมพ์นิ้วมือ) เพื่อออกใบอนุญาตทำงาน ณ สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ ตามวันเวลาที่กำหนดในใบรับคำขอตท.๘

๗.๔ นำเอกสารท.ร.๓๘/๑ พร้อมสำเนา และใบรับรองแพทย์ พร้อมสำเนา มาแสดงกับเจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด/สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ ๑-๑๐ เพื่อรับใบอนุญาตทำงาน

หมายเหตุ : หากไม่มีเอกสารท.ร.๓๘/๑ และใบรับรองแพทย์มาแสดงไม่สามารถรับใบอนุญาตทำงานได้

ภาคผนวก จ

ลักษณะความผิดและโทษเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว

(ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๕๑)

นายจ้าง

ลักษณะการกระทำผิด	บทลงโทษ
รับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน (มาตรา ๒๗)	ปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้าง ๑ คน (มาตรา ๕๕)
รับคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงาน แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับตน (มาตรา ๒๗)	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕๕)
ให้คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานกับตน ทำงานนอกเหนือจากประเภทหรือลักษณะงาน ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ที่้องที่ หรือสถานที่ที่ระบุไว้ใน ใบอนุญาต (มาตรา ๒๗)	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕๕)
ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือ เรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่ง เอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีเหตุอันควร (มาตรา ๔๘)	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕๕)

คนต่างด้าว

ลักษณะการกระทำผิด	บทลงโทษ
ทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (มาตรา ๕๑)	จำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับ ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ ** ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหา ว่ากระทำความผิดยินยอมเดินทาง กลับออกนอกราชอาณาจักรภายใน ระยะเวลาที่กำหนด (ไม่ช้ากว่า ๓๐ วัน) พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับ และดำเนินการให้คนต่างด้าวนั้น เดินทางกลับออกไปนอก ราชอาณาจักร ก็ได้ (มาตรา ๕๑)
ฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๙ มาตรา ๑๓ และ มาตรา ๑๔ ไม่ทำงานตามประเภท หรือลักษณะงาน และกับ นายจ้าง ณ ที่ซึ่ง และตามที่ได้รับอนุญาต (มาตรา ๒๖ วรรคแรก)	ปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕๒)
ไม่มีใบอนุญาตทำงานอยู่กับตัว หรืออยู่ ณ สถานที่ใน ระหว่าง เวลาทำงาน เพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือนาย ทะเบียน (มาตรา ๒๔)	ปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท (มาตรา ๕๓)

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ – สกุล

นายชัยวัฒน์ ลิ้มปวรณระ

วัน เดือน ปีเกิด

๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๖

ตำแหน่งปัจจุบัน

รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาวชิรมงกุฏ ประจำปี ๒๕๕๓

เกียรติบัตรที่ได้รับ

ข้าราชการพลเรือนดีเด่น (ก.พ.) รางวัลครูทองคำปี ๒๕๕๒

ประวัติการศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิตทางรัฐประศาสนศาสตร์ NIDA

หน้าที่พิเศษที่สำคัญ

อนุกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ

ผลงานที่สำคัญ

- จัดตั้งด่านหลัก ๕ ด่าน ในพื้นที่ชายแดนที่สำคัญ เพื่อสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดและการลักลอบเข้าเมืองก่อนเข้าสู่พื้นที่ตอนใน โดยบูรณาการร่วมระหว่างกองกำลังเฉพาะกิจลาดหญ้า ฝ่ายปกครอง ตำรวจภูธร ตชด. และตำรวจตรวจคนเข้าเมือง
- จัดทำแผนปราบปรามยาเสพติด โดยบูรณาการทุกหน่วย เพื่อสกัดกั้นการนำเข้าจากชายแดน และการตรวจค้นพื้นที่ตอนใน รวมทั้งการจัดแผนครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และกระบวนการบำบัด โดยดำเนินการในรั้วชุมชน โรงเรียน วัด ศาสนสถาน และเรือนจำทุกแห่ง
- จัดทำแผนร่วมระหว่างฝ่ายปกครอง ตำรวจ และองค์กรท้องถิ่น เพื่อควบคุมการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานมิชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งชุมชนของแรงงานต่างด้าว เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่อความมั่นคง ปัญหาสุขอนามัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคติดต่อ ปัญหาการศึกษา และปัญหาสุขภาพ
- จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนรองรับปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน (กรณีเขื่อนแตก)

ห้องสมุดกฎหมายมหาชน
ศาลปกครอง

[illegible]

